

FORENINGEN TIL UNGE HANDELSMÆNDS
UDDANNELSE

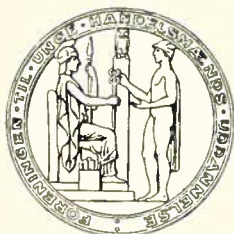

HANDELSHØJSKOLEN I KØBENHAVN

DEN HANDELSVIDENSKABELIGE LÆREANSTALT

BERETNING 1943—44

KØBENHAVN

INDHOLD

Tale ved Aarsfesten	5
Undervisningsaaret	17
Studierne	18
Studieafgifter	20
Lærere og Administration	20
Undervisningsraad	21
Censorer	22
Statistik	25
Studiebesøg og Studierejser	28
Gæsteforelæsninger	28
Lokaler	29
Udgivervirksomheden	29
Biblioteket	30
Institutter	32
Prisopgave	39
Tilskud	41
Studiefonden	44
Rusfesten	44
Aarsfesten	44
Foreninger	44
Tilgang og Afgang	48
Det erhvervsøkonomiske Grundstudium	48
Studenterraadet	49
H. D. Bladet	50
Erhvervsøkonomiske Specialstudier	50
Handelsvidenskabelig Kandidateksamen	54
Forberedelse til Den tresproglige Korrespondentprøve	55
Forberedelse til Den eensproglige Korrespondentprøve	55
Forberedelse til Translatøreksamen	56
Forberedelse til Spanskprøven	57
Uddannelse af Handelsskolelærere	57
Eksaminer	58
Litterære Arbejder af Handelshøjskolens Lærere	68

HANDELSHØJSKOLEN I KØBENHAVN

DEN HANDELSVIDENSKABELIGE LÆREANSTALT

Handelshøjskolen i København er oprettet af Foreningen til unge Handelsmænds Uddannelse og er statsunderstøttet. Den underviser efter de af Handelsministeriet under 11. Januar 1939, 28. Juni 1944 og 6. Juli 1944 godkendte Studieplaner og er undergivet Statens Tilsyn gennem et af Handelsministeriet nedsat

TILSYNSRAAD:

Direktør *Chr. H. Olesen*, K. DM. p.p., Formand.

Bankdirektør *O. Bech*, R. DM. p. p.

Grosserer *Aage Kunst*, R. DM.

Direktør for Handelsskoleundervisningen,
cand. mag. *Osvald Larsen*, R. DM.

Direktør, Civilingeniør *S. A. Mansted* H. D.

Kontorchef, cand. jur. *E. Kryger*, Sekretær.

FORENINGEN TIL UNGE HANDELSMÆND'S UDDANNELSE

STIFTET 3. NOVEMBER 1880

FORENINGENS FORMAAL er at udbrede nyttige Kundskaber inden for Handelsstanden, særlig ved Tilrettelæggelse af en saa fyldig kommerciel Uddannelse som muligt for Handelsstandens Ungdom.

BESTYRELSE:

Direktør *Paul Tillge*, Formand.

Borgmester *Alfred Bindslev*, R. p. p., MF.

Isenkræmmer *Emil C. Brønnum*, R., MSH.

Borgmester *Julius Hansen*.

Direktør, Generalkonsul *E. Høyvald*, R. p. p.

Direktør, Fru *Else Illum*.

Grosserer, cand. jur. *Poul Jacobsen*, R. DM., MSH., MGSK.

Næstformand.

Skibsreder *Axel Kampen*, R., MSH.

Direktør *Henry P. Lading*, K. DM., MI.

Direktør *F. Løppenthien*, R. DM. p. p., M A S.

Bankdirektør *Oluf Nielsen*, K. DM. p. p.

Direktør *Paul Schwanenflügel*, R., Kasserer.

Direktør *Ole Sundø*, R.

Direktør *Jens Toftegaard*, R. p. p.

Direktør for Handelshøjskolen i København:

Professor, Dr. phil. *Christen Møller*, R.

HANDELSMORALEN I JURIDISK BELYSNING

TALE VED AARSFESTEN DEN 20. JUNI 1944
AF JAN KOBBERNAGEL

Forholdet mellem Retten og Moralen er et Spørgsmaal, som ikke blot beskæftiger Jurister og Filosofer, herunder Sociologer, men som ogsaa interesserer Lægfolk. Hvor ofte møder man ikke — netop hos Praktikere — den Indstilling, at Retsreglerne ikke er retfærdige, at de ikke stemmer med sund Forretningsmoral. Det har derfor Interesse at belyse Forholdet mellem Retten og Moralen ud fra et rent praktisk, kommercielt Synspunkt for at undersøge, om den nævnte Skepsis er begrundet. Undersøgelsen maa dog paa dette Sted begrænses til det Omraade, der har særlig Tilknytning til Forretningslivet, altsaa for Moralens Vedkommende til Handelsmoralen, for Rettens Vedkommende til Erhvervsretten. Indledningsvis vil det være hensigtsmæssigt at gøre Rede for den benyttede Terminologi.

Udtrykket Erhvervsret kan bruges i to forskellige Betydninger. Det er *dels* Betegnelse for *Faget Erhvervsret* som videnskabelig Disciplin og som selvstændigt Undervisningsomraade, og *dels* betegner det *det Retsomraade, som er dette Fags Genstand*.

Navnet »Erhvervsret« som Fagbetegnelse er indstiftet af Handelshøjskolen for adskillige Aar siden. Tidligere hed Faget »Handelsret« eller »Handels- og Vekselret«.

Fagbetegnelsen »Erhvervsret« kan atter bruges i to forskellige Betydninger, en snævrere og en videre.

Erhvervsretten i snævrere Forstand er et af Hovedfagene til Diplomprøvens 1. Del og paa Grundstudiet, ligesom der undervises i det paa Korrespondentholdene¹). Det maa betragtes som en Indled-

¹) I denne Betydning er Faget nu fremstillet i min Lærebog, »Erhvervsretten i Grundtræk«, Kbh. 1944.

ning til Studiet af *Erhvervsretten i videre Forstand*, der omfatter samtlige de juridiske Fag, der doceres ved Handelshøjskolen. Til 2. Del af Diplomprøven gives inden for de enkelte Specialer en dyberegaende juridisk Uddannelse. De regnskabsstuderende læser bl. a. Selskabsret og Skifteret, Reklamefolkene læser Konkurrenceret, Forsikringsfolkene noget Forsikringsjura og Bankfolkene en hel Del Bankret²⁾.

Den anden Betydning af Ordet Erhvervsret er den, der betegner *Genstanden for Faget Erhvervsret*, altsaa det Retsomraade, som Faget behandler.

Erhvervsretten kan defineres som det *Kompleks af Retsregler, der regulerer Erhvervslivets Forhold*.

Disse Retsregler finder Udtryk dels i *Lovgivningen*, dels i *Kutymmer*, dels i *Domspraksis*, og dels i det ejendommelige Fænomen, som Juristerne kalder *Forholdets Natur*. Herved tænkes paa de Regler, der stemmer med *den almindelige Retsopfattelse* i Befolkningen, og som med temmelig stor Sikkerhed kan fastslaas af Jurister. Det er som bekendt ikke alle Retsregler, der findes udtrykt i egentlige Love. Der er vigtige Omraader inden for Erhvervslivet, som overhovedet ikke er reguleret af nogen Lov, f. Eks. Reglerne om Kaution og om Interessentskaber. Men derfor drejer det sig alligevel om Retsregler med samme juridiske Gyldighed som Love og andre offentlige Forskrifter.

Ogsaa *Ordet Moral* kan bruges i to forskellige Betydninger, nemlig dels om *Faget Moral*, dels om *dette Fags Genstand*.

Faget Moral — eller Etik, som det ogsaa kaldes — hører til de ældste og mest hæderværdige Videnskaber. Men den særlige Handelsmoral — eller *Erhvervsetik* — er først i de senere Aar blevet Genstand for Forskning og Undervisning. Her i Europa er Handelshøjskolen paa dette Punkt gaet i Spidsen, idet den gennem flere Aar har ladet afholde frie Forelæsninger over Erhvervsetik³⁾.

Det Emne, som dette Fag beskæftiger sig med, kan atter opfattes paa to forskellige Maader.

Efter den ene Opfattelse er det Etikens Opgave at opstille *Normer* for, hvorledes Menneskene — in casu Forretningsfolk — burde optræde. Videnskaben skal opstille *Idealer* til Efterfølgelse. Den skal

²⁾ I denne videre Betydning er Udtrykket Erhvervsret brugt i min Lovsamling, »Erhvervsretlige Love«, Kbh. 1944, der er beregnet til Brug gennem hele Studietiden.

³⁾ Ved Dr. phil. Wolmer Clemmensen, der bl. a. har udgivet »Deskriptiv Erhvervsetik«, Kbh. 1943.

søge at udfinde, hvilken Handlemaade der i det enkelte Tilfælde vilde være den rette, men uden at bekymre sig om, hvorvidt Idealerne efterleves. Lidt onskabsfuldt har man sagt, at det efter denne Opfattelse bliver Videnskabens Opgave »at prædike Moral«.

Efter den anden Opfattelse er det ikke Videnskabens Opgave at gøre Propaganda, men derimod at udforske, hvorledes Moralen faktisk er. Dette finder man ud af ved at undersøge Folks *Adfærd* i forskellige Situationer. Etikken skal efter denne Opfattelse holde sig ved Jorden. Den skal kun ad Erfaringens Vej undersøge, hvorledes Handelsmoralen er, ikke hvordan den burde være.

Man maa imidlertid gøre sig klart, at den deskriptive Etik ikke kan nøjes med at beskrive, hvorledes Folk faktisk handler, simpelt hen fordi det vilde være uoverkommeligt at registrere tilstrækkeligt mange Tilfælde. Man maa ogsaa i vidt Omfang tage Hensyn til Folks *Udtalelser* om, hvordan de handler og deres *Udtalelser* om andres Handlinger. Disse *Udtalelser* bliver for saa vidt af normativ Karakter, som de støtter sig til det Kompleks af moralske Normer, som den paa-gældende anser for rigtige. Ethvert Menneske har gennem Opdragelse og Uddannelse tilegnet sig et Utal af Normer, som for Størstedelen er fælles for alle Mennesker i et givet Samfund til en given Tid — eller i hvert Fald fælles for dem, der tilhører samme Milieu. Naar en saadan moralsk Norm kan opnaa Tilslutning fra det overvejende Flertal, siger man, at den har *kollektiv Gyldighed*.

Herefter kan Handelsmoralen defineres som den Moralopfattelse, der har kollektiv Gyldighed inden for Erhvervskredse, d. v. s. den Opfattelse, som et overvejende Flertal af hæderlige og rettænkende Forretningsmænd slutter sig til. Om de følger den i Praksis, er straks et andet Spørgsmaal. Det gør de naturligvis ikke allesammen altid. Men de bedste af dem følger den altid, og de fleste følger den som Regel. Hvis derimod ingen følger den, ja, saa har den altsaa ikke kollektiv Gyldighed. Thi man kan ikke tænke sig en Moralopfattelse, som faar Tilslutning fra alle, men som ingen følger.

Rent umiddelbart skulde man maaske vente, at Retten og Moralen faldt nøje sammen. Det er imidlertid ikke Tilfældet. De moralske og de juridiske Rettigheder og Forpligtelser er ikke altid parallelle, ja, det er endda en udbredt Mening, at der er en dybtgaaende Divergens mellem Moralen paa den ene Side og Retten paa den anden Side. Man taler om at være *juridisk forpligtet uden at føle sig moralsk forpligtet*. Man er f. Eks. juridisk forpligtet til at betale Skat af sin fulde Ind-

tægt, til at overholde Prisloven o. s. v., o. s. v., men det er ikke sikkert, man føler sig moralsk forpligtet. Kan man knibe uden om, gør man det ofte uden Samvittighedsnag.

Omvendt forekommer det ogsaa, at man er *moralsk forpligtet uden at være juridisk forpligtet*. Det gælder eksempelvis Betaling af Spillegæld. »Spillegæld er Æresgæld« hedder det. Det betyder, Spillegæld er kun Æresgæld. Hasardkontrakter er nemlig ikke gyldige efter dansk Ret. Det blev fastslaaet ved en Dom for nylig. To Mænd havde væddet 500 Kr. om, hvorvidt Krigen vilde holde op i Efteraaret 1943. Da den tabende nægtede at betale, blev han stævnet, men blev frifundet med den Begrundelse, at et Udsagn om Krigens Ophør kun kunde bero paa Gætteværk, og Kontrakten indeholdt derfor et Hasardmoment, som gjorde den ugyldig. — Men ordentlige Folk med anstændig Moral vilde sikkert have betalt i et saadant Tilfælde.

Det kan altsaa ikke nægtes, at *der er et vist Skisma mellem Moralopfattelsen og Retsordenens Regler*. Enhver kan selv finde talrige Eksempler paa juridiske Pligter, der ikke stemmer med den moralske Pligt. Snart er Moralreglen den videste, snart er det omvendt.

Ved en nærmere Betragtning kan denne tilsyneladende Anomali imidlertid reduceres meget betydeligt. For at kunne sammenligne to Fænomener er det nødvendigt, at man benytter det rigtige Sammenligningsgrundlag. Det skal nu paavises, at en væsentlig Del af Divergensen mellem Retten og Moralen udelukkende skyldes, at man sammenligner Fænomener, der ikke har noget med hinanden at gøre.

For det første findes der en lang Række Retsregler, som overhovedet ikke lader sig bedømme ud fra en moralsk Maalestok. Sammenligning med Moralen taaler kun de Regler, der tilstræber Retfærdighed, f. Eks. Reglerne i Købeloven om Virkningerne af Parternes Misligholdelse. Det stemmer saavel med almindelig Moral som med almindelig Retsopfattelse, at den, der bryder en Kontrakt, skal betale Erstatning til Modparten etc.

Det er imidlertid ikke alle Retsregler, der tilstræber at øve Retfærdighed. Mange Lovregler er Udtryk for en *Risikofordeling*, f. Eks. Bestemmelserne i Købeloven om Risikoens Overgang ved Varens Levering. Det drejer sig her om en hændelig Skade, som ingen kan gøre for, og Loven bestemmer da, hvem der skal bære Tabet. — Paa et lignende Princip hviler de Regler, der bestemmer, hvem det skal gaa ud over, naar et Retsbrud rammer to uskyldige. Har saaledes en Mand solgt samme Ting til to forskellige, er det Reglen, at den, der

købte først, faar Tingen, medens Nr. 2 maa nøjes med et Erstatningskrav mod Bedrageren. Et interessant Eksempel paa en saadan Risiko-fordeling er de Regler, der gælder, naar et Ejendomsforbehold er krænket ved ulovlige Dispositioner, f. Eks. Pantsætning. Drejer det sig om en Afbetalingshandel, kan Sælgeren vindicere Tingen, og den uheldige Panthaver maa bære Tabet, selv om han er i god Tro. Drejer det sig derimod om Konsignationsvarer, gaar Sælgerens Ejendomsret tabt, hvis Panthaveren var i god Tro. Naar et saadant Forhold bedømmes forskelligt i de to Situationer, skyldes det naturligvis, at Retsordenen her varetager andre Interesser end den forurettedes. Ved Afbetaling vejer Hensynet til at beskytte Sælgeren og dermed hele Afbetalingssystemet stærkest. Ved Konsignationsvarer vejer Hensynet til den godtroende Erhverver og dermed Tilliden i Omsætningen stærkest. Hvilken Regel man end vælger, kan den aldrig blive retfærdig. Det maa nødvendigvis gaa ud over en af Parterne.

Derfor kan det ikke nytte at anlægge en moralsk Vurdering over for saadanne Regler, og derfor er det misforstaaet at tale om et Skisma mellem Ret og Moral i disse Tilfælde.

Dernæst findes der en Gruppe Lovregler, som udspringer af *politiske og sociale Hensyn*. Naar der i en Krisetid vedtages en Lov om Støtte til Landbruget, forsøger man ikke at begrunde en saadan Lov ud fra juridiske Synspunkter. Der foreligger i et saadant Tilfælde enten en samfundsmæssig Interesse i at hjælpe et kriseramnt Erhverv, eller simpelthen en politisk Magtkonstellation, der muliggør det ønskede Indgreb i Ejendomsretten. Et typisk Udslag af Flertallets Magtudnyttelse er Skattelovgivningen. Et Eksempel paa mere samfundsmæssigt betonedede Indgreb i Ejendomsretten er Naturfredningsloven. Ogsaa Kontraktfriheden er i de senere Aars demokratiske Lovgivning beskaaret under Paaberaabelse af samfundsmæssige Hensyn. Som Eksempler kan nævnes Ferieloven, Funktionærloven, Huslejelovene og Afbetalingsloven.

Under ekstraordinære Forhold maa Lovgivningsmagten ofte skride til kraftigere Indgreb end normalt. Et typisk Eksempel i vore Dage er Prisloven og Vareforsyningsloven. Det fører ikke til noget at vurdere disse Love ud fra moralske eller retlige Synspunkter. De tilstræber ikke nogen Form for Retfærdighed, men vedkender sig ganske aabenlyst deres Formaal: at sikre Befolkningens Forsyning med nødvendige Varer til rimelige Priser. Grænsen for, hvor nær man kan gaa de erhvervsdrivendes Interesser, trækkes ikke ud fra Hensynet til at

sikre disse en rimelig Avance, men udelukkende ud fra Hensynet til at opretholde Produktion og Omsætning. Der er en Grænse nedad, hvor al Produktion vil gaa i Staa, og man søger ganske enkelt at komme denne Grænse saa nær som muligt uden at overskride den.

Heller ikke ved denne Gruppe Retsregler kan man tale om et Skisma mellem Ret og Moral. Lovene prætenderer overhovedet ikke at hvile paa et Retsprincip. De er Udslag af den herskende Magtfordeling. De tilsigter ikke at løse en Retskonflikt, men derimod en Interessekonflikt.

Endvidere findes der en Gruppe Retsregler, som vel tilstræber en retfærdig Ordning, men hvor *retstekniske Hensyn* gør det nødvendigt at opstille en grov Gennemsnitsregel, som ikke altid passer paa det konkrete Tilfælde. Jeg skal nævne nogle Eksempler:

I Handelsforhold er der i Almindelighed Pligt til at reklamere straks, naar man vil paaberaabe sig en Mangel, en Forsinkelse eller en anden Misligholdelse. Af praktiske Grunde maa Reklamationsfristen være kort, og det er juridisk forsvarligt at nægte Erstatning, naar der reklameres for sent. Men i Livet kan der forekomme Tilfælde, hvor det vilde være urimeligt at fastholde Reklamationsfristen bogstaveligt. I saadanne Tilfælde vil gode Firmaer se bort fra Fristen og tage Reklamationen til Følge. Dette burde strengt taget ogsaa være Lovens Regel. Men Loven kan ikke nuanceres tilstrækkeligt fint til at ramme alle Tilfælde retfærdigt. Derfor nøjes den med den grove Gennemsnitsregel, der rammer de typiske Tilfælde rigtigt. Samtidig forfølger Loven et præventivt Formaal, idet den indeholder en kraftig Opfordring til Folk om at reklamere i Tide.

Denne præventive eller pædagogiske Funktion giver sig undertiden temmelig drastiske Udslag. Efter Købeloven gør det saaledes en stor Forskel, om en Forsinkelse er væsentlig eller uvæsentlig, men, siger Loven, i Handelskøb er enhver Forsinkelse væsentlig. I sin Iver for at fremme Præcision i Handelsforhold skyder Loven noget over Maalet og medtager en Del Tilfælde, hvor det moralsk set vilde være rigtigere at betragte Forsinkelsen som uvæsentlig.

Et andet Eksempel er Reglen om, at hvis man ikke betaler Terminsrenter ifølge Pantebreve i fast Ejendom rettidigt, forfalder hele Kapitalen til Indfrielse. Der er som bekendt 7 Løbedage ved Pantebreve, men den 18. i Maaneden er uigenkaldelig sidste Frist. Kommer Pengene først den 19., er Hovedstolen forfalden, og dette gælder, selv om Forsinkelsen skyldes forkert Adressering eller lignende Uheld. Denne

Regel er formentlig unødigt streng. Selv om det er uhyre vigtigt, at Terminsrenter betales prompte, kunde man godt lempe Regelen, hvis der f. Eks. forelaa en undskyldelig Forglemmelse, og Pengene blev betalt omgaaende, efter at Kreditor havde fremsat Paakrav.

Som Eksempel paa saadanne retstekniske Hensyn kan endvidere nævnes Reglerne om Forældelse og Prækclusion. Her er det af praktiske Grunde nødvendigt at fastsætte en bestemt Frist for Fordringens Ophør; men undtagelsesvis kan en saadan generel Regel virke urimeligt i det konkrete Tilfælde. Man ser da ogsaa, at Banker og Sparekasser pr. Kulance indløser gamle Kontrabøger, selv om 20 Aars Fristen er overskredet.

Særlig tungt vejer disse retstekniske Hensyn ved de præceptive Love. Efter Ferieloven skal Ferien holdes i Tiden fra 2. Maj til 30. September, og det er ulovligt at holde den paa andre Tider, selv efter frivillig Overenskomst. Hvis Chefen af Velvilje giver en Funktionær Ferie i April, kan han altsaa forlange Ferie igen i Sommermaanederne, hvilket moralsk set kan virke noget urimeligt. Moralsk betænkelig er ogsaa Huslejelovens Regel om, at Lejeren kan forlange Nedsættelse af Lejen, hvis den er for høj, selv om han frivilligt er gaaet ind paa at betale den. Alligevel er den strenge Regel nødvendig, da Lovens Formaal ellers kunde tilsidesættes.

Naar Regler af denne Art ikke altid stemmer med den almindelige Moralopfattelse, skyldes det ikke nogen principiel Uoverensstemmelse mellem Moralen og Retten, men derimod rent tekniske Vanskeligheder ved at udforme Reglerne tilstrækkelig detailleret.

Endelig er der endnu et Hensyn, som maa tages i Betragtning ved Bedømmelsen af Retsreglernes Retfærdighed. Det er *Hensynet til Beviset*.

Det er som bekendt ikke nok at have Ret, man skal ogsaa kunne bevise sin Ret. Har man laant en Mand 100 Kr. uden at sikre sig Kvittering eller andet Bevis, og Manden er dristig nok til at benægte Gældens Eksistens, kan Laangiveren ikke faa sin Ret. Dette maa man ikke bebrejde Retsreglen. Reglen siger ikke, at Kvittering er en Betingelse for at faa sit Tilgodehavende. Reglen siger ganske enkelt, at den, der skylder, skal betale. Men — om han skylder, maa Dommeren afgøre, og hvis Paastand staar mod Paastand, kommer det an paa, hvem der har Bevisbyrden. Uden at komme ind paa en Omtale af de forskellige Bevisbyrde-regler kan her fremhæves den Hovedregel, at den, som paastaar at have en Ret, i Almindelighed maa bevise Paa-

standens Rigtighed. Man kan ikke som Hovedregel paalægge Folk at bevise, at de ikke skylder. Kun undtagelsesvis opstiller man den saakaldte omvendte Bevisbyrde som Udgangspunkt. Det her anførte maa imidlertid være tilstrækkeligt til at vise, at ogsaa Bevisvanskeligheder kan fremkalde en tilsyneladende Divergens mellem den juridiske og den moralske Ret.

De nævnte Eksempler kunde naturligvis suppleres med mange andre, men Pladsen tillader ikke en udtømmelig Opregning. Der er nu gjort Rede for nogle af Aarsagerne til den tilsyneladende Uoverensstemmelse mellem Moralreglerne og Retsreglerne, og det er paavist, at denne Uoverensstemmelse bl. a. skyldes, at man sammenligner med Lovregler, der ikke hviler paa et Retsprincip, men varetager andre Hensyn.

Ser man derimod paa de Retsregler, der er Udtryk for en Retfærdighedstendens, dem, der har til Formaal at afværge Uret og at skaffe den forurettede Oprejsning, saa vil det vise sig, at de stemmer temmelig nøje med den almindelige Handelsmoral. Man kan vælge et klassisk Eksempel som Købelovens Regler om Køberens Beføjelser i Tilfælde af Kvalitetsmangler ved den leverede Vare. Det er et typisk Eksempel paa en Retskonflikt. Sælgeren har gjort sig skyldig i en Misligholdelse, og det maa han bøde for. Loven søger paa enhver Maade at skaffe Køberen Opretning for Kontraktbruddet. Er Manglen væsentlig, faar han den Fordel, at han kan vælge, om han vil hæve eller fastholde Købet. Han kan altsaa returnere Varen, eller han kan beholde den og faa et Afslag i Købesummen, eller han kan — i Genuskøb — kræve Omlevering. Er Manglen derimod uvæsentlig, er Krænkelsen mindre, og Retfærdigheden kræver kun, at Køberen faar Afslag i Prisen. Ud over disse Beføjelser har Køberen yderligere Ret til Erstatning for det Tab, han lider, og Loven regulerer omhyggeligt Betingelserne for Sælgerens Erstatningsansvar og opstiller Regler for Beregningen af Erstatningens Størrelse.

Omvendt tages der ogsaa Hensyn til Sælgeren: Kan han naa at afhjælpe Manglen inden Leveringsfristens Udløb og uden Omkostning eller Ulempe for Køberen, ja, saa maa Køberen dermed lade sig nøje og kan ikke kræve yderligere.

Disse Regler stemmer nøje med den hæderlige og rettænkende Forretningsmands Moralopfattelse. Som Køber vil han være tilfreds med den Beskyttelse, Loven yder. Som Sælger vil han føle, at Lovens Sværd rammer retfærdigt.

Naar man saaledes forstaar henholdsvis Begrebet Retsregel og Begrebet Moralregel paa den rigtige Maade, konstaterer man, at der er en temmelig nøje Overensstemmelse mellem Rettens Idé og Moralens Idé. De sætter sig begge samme Maal, nemlig at fremme det hæderlige og loyale Samkvem mellem Mennesker. Hvor de afviger fra hinanden, er der altid en særlig Forklaring. Man kan ligefrem anlægge det Synspunkt, at de Uoverensstemmelser mellem Handelsretten og Handelsmoralen, der kan paavises, principielt maa betragtes som Undtagelser, der kræver en særlig Forklaring.

Det er Retsordenens Opgave at bekæmpe disse Undtagelser. Lovgivningens maa stadig arbejde hen imod, at Overensstemmelsen mellem Ret og Moral bliver stedse mere fuldkommen. I det følgende skal nu peges paa nogle af de Faktorer, som virker med til at forbedre Kontakten mellem Moralens og Retten.

For det første maa det understreges, at der finder *en stadig Vekselvirkning Sted* mellem Retsopfattelsen og Moralopfattelsen. Det viser sig først og fremmest derigennem, at Retsreglerne fra Tid til anden ændres i Overensstemmelse med et ændret Moralbegreb. Mange Retsregler er simpelthen udsprunget af et Krav fra Befolkningens Side om skærpede Foranstaltninger over for umoralsk eller illoyal Adfærd. Herpaa afgiver bl.a. Konkurrencelovgivningen talrige Eksempler. Da vi fik den første Varemærkelov i 1870, var det Handelsstanden, der tog Initiativet og forlangte legale Sanktioner over for de Tilfælde af aandeligt Tyveri, som den Gang florerede uhindret. Den første Lov om illoyal Konkurrence og urigtig Varebetegnelse var ligeledes dikteret af Handelsstandens Ønske om at ramme uhæderlige eller illoyale Konkurrenter. Det samme gælder Lovgivningen om Forfatterret og Kunstnerret og mange andre Love. Før disse Love kom, var Situationen altsaa den, at forskellige Former for illoyal Konkurrence og aandeligt Tyveri juridisk set var tilladt, skønt det moralsk set var forkasteligt. Efterhaanden som dette Skisma mellem Moralopfattelsen og Retsreglen blev mere og mere iøjnespringende, maatte der ske en Tilpasning, og det blev da Retsreglen, som maatte ændres i Overensstemmelse med Moralreglen.

Det hænder imidlertid ogsaa, at en Retsregel maa ændres, fordi den i Tidens Løb er blevet strengere end Moralreglen. Som Eksempel kan nævnes, at der tidligere var Straf for Blasfemi og for det saakaldte »forargeligt Samliv«, d. v. s. det Forhold, at en Mand og en Kvinde boede sammen som Ægtefæller uden at være gift. Disse For-

hold blev utvivlsomt anset for moralsk forkastelige, da de paagældende Lovbud blev til. Men i Tidens Løb ændredes Befolkningens moralske Bedømmelse af disse Forhold, og det blev nødvendigt at tillægge Loven efter den nye Moralopfattelse derved, at man ophævede Straffen.

Man kan saaledes finde mange Eksempler paa, at Loven er ændret — baade i skærpende og mildnende Retning — gennem en Ændring af Moralreglen. Men man finder ogsaa Eksempler paa det omvendte, nemlig at Moralopfattelsen paavirkes af Lovens Bud, saaledes at det, som ved Lovens Vedtagelse blev regnet for en urimelig haardhændet Foranstaltning, i Tidens Løb bliver anset for et rimeligt og naturligt Krav. Herpaa kan nævnes adskillige Eksempler inden for Personalelovgivningen (Funktionærlov, Medhjælperlov, Lærlingelov og Ferielov). Da disse Love blev givet, blev de af mange Principaler betragtet som et groft Indgreb i Kontraktfriheden. Men som Tiden gaar, vænner man sig til de nye Regler, og til sidst synes alle, at Reglerne er rimelige og naturlige: Moralopfattelsen har tilpasset sig til Retsreglen.

Jævnside med denne Vekselvirkning kan man konstatere en klar historisk Linie, der viser en stadig større Tilnærmelse mellem Retten og Moralen. Groft udtrykt har Udviklingen været den, at man oprindelig kun ramte de mest graverende Tilfælde. I Tidens Løb lærte man at nuancere Reglerne finere, saaledes at man fik flere og flere Omraader ind under den retslige Beskyttelse.

Det er allerede nævnt, at man først i Slutningen af forrige Aarhundrede fik Regler til Værn for Varemærker og andre Forretningskendetegn, og først i dette Aarhundrede har man faaet effektive Regler til Værn for Eneretten til Kunstværker og Forfatterværker. Ved den sidste Revision af Forfatter- og Kunstnerretsloven i 1936 blev Retsbeskyttelsen udstrakt til at omfatte Reklamer, herunder Tekst og Tegninger samt lay-out. Saa sent som i 1943 blev der afsagt to modstridende Domme om Eneretten til Programmer, men ved den sidste anerkendte Højesteret Eneretten til et Program for Cykleløbene paa Ordrupbanen. Her er formentlig et Omraade, hvor Udviklingen endnu ikke har kulmineret: Spørgsmaalet om Beskyttelse for den good-will, der er knyttet til et frembragt Værk. Efter den Retstilstand, vi har i Øjeblikket, er det kun Ophavsmanden til Værket, altsaa Forfatteren eller Kunstneren, der kan gøre Retten gældende. Men den Fabrikant eller handlende som har sat en Produktion i Gang, og

som gennem store Reklameudgifter har skabt en Efterspørgsel, han nyder ikke Retsbeskyttelse. Tendensen i Tiden er imidlertid tydelig nok. Man kan med Sikkerhed forudse, at den Dag vil komme, da selve den skabte good-will opnaar Retsbeskyttelse, simpelthen fordi det er et moralsk Krav.

Der er imidlertid ogsaa en anden og mere direkte Vej, ad hvilken der sker en Tilnærmelse mellem Retsreglen og Moralreglen. Jeg tænker herved paa en bevidst Tendens, der kan paavises i de sidste 25 Aars Lovgivning, nemlig Tendensen til at indføre moralske Kriterier i selve Lovteksten.

Jeg skal nævne nogle Eksempler paa denne Tendens: 1) I Aftalelovens § 33 bestemmes det, at en Viljeserklæring kan tilsidesættes, naar det vil *stride mod almindelig Hæderlighed* at gøre den gældende. 2) I Konkurrencelovens § 15 hedder det, Handlinger, der *strider mod redelig Forretningsskik*, er ulovlige. 3) Ifølge Forsikringsaftalelovens § 34 kan en Bestemmelse i Forsikringspoliceen tilsidesættes, for saa vidt dette vilde *stemme med god Forsikringspraksis*. 4) Og endelig hedder det i Gældsbrevslovens § 8, at en Bestemmelse i et Gælds-brev kan tilsidesættes helt eller delvis, hvis det vilde være utilbørligt eller klart *stride mod god Forretningsskik* at anvende den.

En Lovbestemmelse af dette Indhold kaldes med et fremmed Udtryk for en *retlig Standard*. Saadanne Standarder har vi mange af i moderne Lovgivning, og det er ikke dem alle, der bygger paa rent moralske Kriterier. Allerede Købeloven af 1906 benytter Standardformen, f. Eks. i § 51, der paalægger Køberen, naar Varen er leveret, at foretage saadan Undersøgelse, som »*ordentlig Forretningsbrug kræver*«. Aktieselskabslovens § 42 bestemmer, at der skal foretages »*nødvendige Afskrivninger*«, og at Regnskabet skal »*opgøres saaledes som ordentlig og forsigtig Forretningsbrug tilsiger*«. En lang Række Lovbud opererer med Udtryk som »*rimeligt*«, »*aaabenbart ubilligt*« o. s. v., f. Eks. Aftalelovens § 31, Købelovens § 5, Rente-lovens § 1 etc.

Det karakteristiske ved disse Standarder er, at Lovens Regel ikke er præcist udformet, men at selve Affattelsen viser hen til et Skøn, som maa udøves af Dommeren, naar Paragraffen skal anvendes. Det er da Dommerens Opgave at finde ud af, hvad der i det foreliggende Tilfælde er rimeligt, eller hvad der stemmer med almindelig Hæderlighed, eller med redelig Forretningsskik, eller med god Forsikringspraksis o. s. v.

Dommeren er med andre Ord nødt til at tage Stilling til, hvad der efter den almindelige Moralopfattelse er forsvarligt og rigtigt i den paagældende Situation. Det betyder, at Retssagens Udfald kommer til at bero paa en rent moralsk Vurdering af den Adfærd, der er udvist. Retsreglen maa begrebsnødvendigt stemme med Moralreglen, fordi Loven i selve Teksten viser hen til Moralreglen. Nærmere kan man ikke komme den fuldstændige Identitet mellem Ret og Moral. Og denne Identitet frembyder yderligere den Fordel, at den er permanent, thi hvis Moralopfattelsen ændres i Tidens Løb, ja, saa ændres Lovens Regel automatisk i samme Retning. De retlige Standarder frembyder derfor et effektivt Middel i Bestræbelserne for at bringe Overensstemmelse mellem Ret og Moral. Dermed er naturligvis ikke sagt, at disse Standarder i alle Retninger er ideelle. Deres Svaghed er den, at de ikke giver Borgerne samme Sikkerhed, som de mere koncise Lovbud. Det Skøn, som Afgørelsen beror paa, skaber en Utryghed, som navnlig bliver følelig, hvis Overtrædelse af Reglen kan medføre Straf, saaledes som det f. Eks. er Tilfældet med Prisloven.

UNDERVISNINGSAARET 1943—44

Undervisningen begyndte den 1. September og er blevet gennemført i Overensstemmelse med Forelæsningsplanerne for Efteraarssemestret 1943 og Foraarssemestret 1944.

De skiftende Udgangsforbud i Efteraarssemestret og Begyndelsen af Foraarssemestret medførte store Vanskeligheder for Skolen, men det lykkedes dog at gennemføre Undervisningen ved en Omlægning af Læsetiderne, saaledes at den væsentligste Del af den forskudte Undervisning blev henlagt til Lørdag Eftermiddag og Søndag Formiddag.

Til det nyoprettede Grundstudium om Aftenen meldte der sig saa faa, at Studiet ikke kom i Gang i 1943.

For Studerende under Den eensproglige Korrespondentprøve, som i Forvejen har aflagt Prøve i dansk Stenografi, har der været Adgang til Undervisning i engelsk og tysk Stenografi. Til Undervisningen i tysk Stenografi meldte der sig saa faa, at Undervisningen ikke kom i Gang.

Til Støtte for Faget Statistik har der været Undervisning i elementær Matematik for de Specialstuderende, der ønskede at deltage i denne.

For Translatører, der forbereder sig til Handelsfaglærereksamen, har der været Kursus i Fonetik og teoretisk Grammatik.

Den 17. April paabegyndtes et Dagkursus i Revisionsteknik og Regnskabskyndighed til Teoretisk Del af Revisorprøven for Revisorassistenter fra Provinsen.

Paa Handelsministeriets Anmodning har Handelshøjskolen atter i Aar tilrettelagt en Undervisning til Skibsmæglerprøven, som afholdtes i Februar 1944.

I Lighed med Universiteterne og de højere Lærestalter aflyste Handelshøjskolen sin Undervisning i Ugen fra Mandag den 4. Oktober til Lørdag den 9. Oktober.

Studierne.

I Aarets Løb er Handelshøjskolens erhvervsøkonomiske Studier og Adgangen til disse blevet underkastet en grundig Prøvelse. Resultatet heraf er blevet ændrede Adgangsbetingelser og en Nyordning af Studierne og Eksamensbestemmelserne.

1. Der er blevet indført fælles Adgangsbetingelser for Det erhvervsøkonomiske Grundstudium som Aftenstudium og De erhvervsøkonomiske Specialstudier. De nye Adgangsbetingelser, som under 11. August 1944 er godkendt af Handelsministeriet, har følgende Ordlyd:

Fælles Adgangsbetingelser for Grundstudiet om Aftenen og Specialstudierne.

Adgang til at studere under Grundstudiet om Aftenen og De erhvervsøkonomiske Specialstudier giver:

1. Højere Handelseksamen samt 1 Aars Praksis. Vedkommende fritages for Erhvervsret paa Grundstudiet og Erhvervsret og Nationaløkonomi paa et Specialstudium.
 2. Studentereksamen med Særprøver i Bogføring, merkantilt Engelsk og Tysk samt 1 Aars Praksis.
 3. Handelseksamen med 2 Sprog og mindst mg÷ i Bogføring og hvert af de to Sprog samt 2 Aars Praksis.
 4. Realeksamen (eller tilsvarende Eksamen) i Forbindelse med Handelsmedhjælpereksamen (eller en Prøve svarende til Købmandsskolens Bank- eller Forsikringseksamen) med mindst mg÷ ved begge Eksaminer og Særprøver i Bogføring, merkantilt Engelsk og Tysk samt 3 Aars Praksis. Hvis man har bestaaet en Prøve i et Sprog i Tilknytning til Handelsmedhjælpereksamen eller Bankeksamen eller Forsikringseksamen med mindst mg, bortfalder Kravet om Særprøve i dette Sprog.
 5. Realeksamen med mindst mg÷ og Særprøver i Bogføring, Handelsregning, merkantilt Engelsk og Tysk samt 4 Aars Praksis.
 6. Første Del af Statsvidenskabelig Eksamen } i Forbindelse med
 Første Del af Juridisk Embedseksamen } ovennævnte Særprøve
 Første Del af Økonomisk Eksamen } i Bogføring.
- Den teoretiske Del af Revisoreksamen.
 Vedkommende fritages for Erhvervsret paa Grundstudiet og for Erhvervsret og Nationaløkonomi paa et Specialstudium.

For at faa Adgang til at studere under Specialstudierne Bankvæsen og Forsikring fordres udover de i Punkt 1—5 nævnte Betingelser, at vedkommende har bestaaet en Prøve svarende til henholdsvis Købmandsskolens Bankeksamen eller Forsikringseksamen.

I ganske særlige Tilfælde kan der, efter Afgørelse i hvert enkelt Tilfælde, som Studerende optages Personer, der ikke opfylder ovennævnte Betingelser, men som igennem deres Uddannelse, eventuelt ved Aflæggelse af Særprøver, maa formenes at have erhvervet sig de fornødne Forudsætninger.

En H.A.'er, der ønsker at gennemgaa et Specialstudium, er fritaget for dette Studiums 1. Del.

En H.D.'er, der ønsker at gennemgaa Grundstudiet, er fritaget for Erhvervsret og Statistik.

De nye Adgangsbetingelser betyder en væsentlig Skærpelse for dem, der søger Optagelse under De erhvervsøkonomiske Specialstudier, og de Specialstuderende skulde herefter have bedre Forudsætninger end hidtil for at gennemføre Studierne paa normal Tid.

2. Det erhvervsøkonomiske Grundstudium som Aftenstudium er blevet ændret saaledes, at det foruden Nationaløkonomi med Statistik og Erhvervsøkonomi ogsaa omfatter Erhvervsret. Studietiden bliver herefter $4\frac{1}{2}$ Aar med en 1. Del efter $2\frac{1}{2}$ Aars Forløb. Ændringen er under 6. Juli 1944 tiltraadt af Handelsministeriet.
3. For samtlige erhvervsøkonomiske Specialstudier er der indført en fælles 1. Del omfattende Fagene Nationaløkonomi med Statistik, Erhvervsret og central Erhvervsøkonomi. Handelsministeriet har under 28. Juni 1944 tiltraadt denne Nyordning, der betyder, at de Studerende takket være den nyindførte Undervisning i central Erhvervsøkonomi begynder med Studiet af den specielle Erhvervsøkonomi til 2. Del paa en langt bredere almen Basis end før. Undervisningen i speciel Erhvervsøkonomi, som ved Nyordningen har mistet enkelte Semestertimer under 1. Del, har bevaret alt væsentligt i de hidtidige Studieplaner, idet det Stof, der er blevet udskudt, har været af teknisk Art eller har udgjort en Detail-Viden, som kunde undværes. Taget som Helhed har Specialstudierne faaet en langt bedre almen Underbygning end tidligere uden at miste noget af virkelig Værdi i selve Specialet.

Handelsministeriet har under 6. Juli 1944 godkendt nye Eksamensordninger for:

1. Grundstudiet om Aftenen,
2. En fælles 1. Del for Specialstudierne,
3. Grundstudiet om Dagen.

Ministeriet har endvidere under 28. Juni tiltraadt, at der fremtidigt ikke optages nye Studerende under Specialstudiet Forretningsorganisation, og at der indtil videre lukkes for Tilgangen til Specialstudiet Varehandel.

Grunden til disse Bestemmelser er den, at Specialstudiet Forretningsorganisation mere end dækkes af det nye Grundstudium om Aftenen, saaledes at det, hvis det førtes videre i sin hidtidige Form, vilde komme til at virke som et formindsket Grundstudium. Det samme gælder, omend i mindre Grad, for Specialstudiet Varehandel, der enten maa omdannes til et rent Specialstudium eller nedlægges.

Studieafgifter.

Fra Efteraarsemestret 1944 forhøjes Betalingen pr. Semester for Dagstudierne fra Kr. 165 til Kr. 210, for Specialstudierne (Diplomstudierne) fra Kr. 80 til Kr. 90 og under Forberedelsen til Translatørexamen fra Kr. 80 til Kr. 120. Studieafgiften for Deltagere er forhøjet i Overensstemmelse hermed. Eksamensgebyret paa Dagstudierne er forhøjet fra Kr. 25 til Kr. 40. Endvidere er der indført et Indmeldelsesgebyr paa Kr. 10 for Studerende, der indmelder sig efter Indmeldelsestidens Slutning.

Lærere og Administration.

Ved Undervisningsaarets Begyndelse fratraadte Lektor, cand. polit. P. Nyboe Andersen efter at være blevet knyttet til Aarhus Universitet. Stenografilærer P. K. Stibolt fratraadte paa Grund af Alder ved Udgangen af Efteraarsemestret 1943. Den 1. Januar fratraadte Lektor, Dr. phil. Johs. Humlum for at tiltræde et Professorat i Geografi ved Aarhus Universitet. Ved Undervisningsaarets Slutning trak Landsdommer K. Mundt sig tilbage efter at være blevet udnævnt til Retspræsident.

I Aarets Løb har to af Handelshøjskolens Lærere erhvervet den filosofiske Doktorgrad, nemlig Lektor Poul Høybye og Adjunkt Steffen Steffensen.

Den 1. Marts blev statsautoriseret Revisor Poul Hansen ansat paa Regnskabslaboratoriet.

Fra 1. August 1944 er følgende Udnævnelser sket:

Lektor, Landsretssagfører Jan Kobbarnagel er udnævnt til Docent i Erhvervsret.
 cand. mag. Aage Aagesen til Lektor i Erhvervsgeografi.
 cand. merc. Svend Jensen til Lektor i Erhvervsøkonomi med Regnskabsvæsen som Speciale.
 cand. merc. Ottomar Loff til Lektor i Erhvervsøkonomi.
 Assistent Erik Otto H.A. til Fuldmægtig paa Handelshøjskolens Kontor.

Ved Handelshøjskolen har i det forløbne Aar virket følgende nye Lærere:

Cand. mag. Hack Arrøe i Matematik.
 Lektor, cand. polit. Børge Barfod H. A. i Erhvervsøkonomi.
 Cand. mag. J. Dahlmann-Hansen i Engelsk.
 Mlle France Gleizal i Fransk.
 Cand. polit. Frede Hollensen i Nationaløkonomi.
 Sekretær, cand. oecon. Oluf Ingvarsen i Matematik.
 Landsretssagfører Bent Jacobsen i Erhvervsret.
 Cand. mag. Olaf Lindum i Engelsk.
 Kontorchef, cand. polit. Kristian Møller i Nationaløkonomi.
 Lektor, cand. mag. Georg Rosenmeier i Engelsk.
 Civilingeniør Erik Smidth i Ulykkesforsikring.
 Assistent S. O. Sørensen H. D. i Bankvæsen.

I 1943/44 virkede ved Handelshøjskolen 1 Direktør, 1 Inspektør, 2 Professorer, 3 Docenter, 30 Lektorer, 78 Lærere og 1 Bibliotekar samt Kontor- og Institutpersonale og 2 Skolebetjente.

U n d e r v i s n i n g s r a a d e t.

Undervisningsraadet har i Aarets Løb afholdt 7 Møder til Udarbejdelse af Læseplan for Grundstudiet om Aftenen, en fælles 1. Del for Specialstudierne, en ny Eksamensordning for Grundstudierne og for Specialstudierne og fælles Adgangsbetingelser for Grundstudiet om Aftenen og Specialstudierne samt til Afgørelse af almindelige løbende Sager.

Censorer:

Den 3. Maj 1944 har Ministeriet for Handel, Industri og Søfart godkendt følgende Censorer for Perioden $\frac{1}{4}$ 1944— $\frac{31}{8}$ 1947:

Handelsvidenskabelig Kandidateksamen:

Departementschef J. Dalhoff.
Direktør, cand. polit. Jens Toftegaard.

Erhvervsøkonomi — Det erhvervsøkonomiske Grundstudium:

Departementschef, cand. polit. Einar Cohn.
Direktør, Civilingeniør Svend Mansted H.D.
Lektor ved Universitetet, cand. polit. P. P. Sveistrup.
Direktør Paul Tillge.
Direktør H. O. Damgaard-Nielsen. Suppleant.
Økonomidirektør, cand. polit. Holger Koed. Suppleant.

Bankvæsen:

Departementschef, cand. polit. Einar Cohn.
Bankdirektør Olaf Hedegaard.
Kontorchef Thorkel Jensen H.D.
Økonomidirektør, cand. polit. Holger Koed. Suppleant.

Brandforsikring:

Direktør, Civilingeniør Svend Brannov.
Direktør, Civilingeniør N. Chr. Hafn.
Direktør, Civilingeniør Poul Serup.

Genforsikring:

Direktør Povl Hey.
Underdirektør O. Sagild.
Direktør A. G. Rasmussen. Suppleant.

Livsforsikring:

Direktør, Dr. phil. L. Iversen.
Direktør, Civilingeniør P. E. V. Lønborg.
Direktør, cand. polit. G. E. Riemann. Suppleant.

Søforsikring:

Direktør Svend Andersen.
 Direktør, cand. polit. K. K. Petersen.
 Dispachør Niels Tybjerg. Suppleant.

Ulykkesforsikring:

Direktør, cand. polit. G. E. Riemann.
 Direktør Kai Kjær.
 Underdirektør, cand. polit. Carl Jensen. Suppleant.

Forretningsorganisation:

Underdirektør Bernh. Baaring H.A.
 Departementschef, cand. polit. Einar Cohn.
 Direktør, Civilingeniør Svend Mansted H.D.
 Kontorchef i Udenrigsministeriet, cand. polit. J.A.Vestbirk.

Regnskabsvæsen:

Underdirektør Bernh. Baaring H.A.
 Regnskabschef Victor Holck.
 Statsaut. Revisor, cand. jur. Jørgen Jespersen.
 Statsaut. Revisor Svend Larsen.
 Statsaut. Revisor J. P. Strobel.
 Statsaut. Revisor Aage Nielsen. Suppleant.

Salgsorganisation og Reklame:

Sekretær Svend A. Holbæk.
 Redaktør Roger Nielsen.
 Direktør Paul Tillge.

Varehandel.

Departementschef, cand. polit. Einar Cohn.
 Direktør, Generalkonsul Wald. Jacobsen.
 Grosserer Hans Lund H.A.
 Kontorchef i Udenrigsministeriet, cand. polit. J. A. Vestbirk.

Nationaløkonomi med Statistik:

Kontorchef, cand. polit. Ebbe Groes.
 Fuldmægtig, cand. polit. H. P. Gøtrik.

Docent ved Landbohøjskolen, cand. polit. O. Himmelstrup.
 Økonomidirektør, cand. polit. Holger Koed.
 Grosserer, cand. polit. Anton E. Nielsen.
 Professor H. C. Nybølle.
 Professor, Dr. polit. F. Zeuthen.
 Kontorchef, cand. polit. Kjeld Johansen. Suppleant.

Erhvervsret:

Højesteretsdommer A. Drachmann Bentzon.
 Departementschef, cand. jur. H. Jespersen.
 Professor, Dr. jur. Stig Juul.
 Højesteretssagfører Oluf Petersen.
 Grosserer, cand. jur. J. L. Simonsen.
 Afdelingschef, cand. jur. P. Villadsen.
 Vekselerer, cand. jur. Flemming G. Wulff.

Engelsk:

Lektor, Dr. phil. A. Brahde.
 Professor, Dr. phil. N. Bøgholm.
 Direktør H. O. Damgaard-Nielsen.
 Lektor O. Kaalund-Jørgensen.
 Translatør V. Knippel.
 Direktør C. Møller-Nielsen.

Fransk:

Lektor N. Chr. Nielsen.
 Direktør Kay Sonne-Hansen.
 Kontorchef, Translatør Andr. Harboesgaard. Suppleant.
 Lektor C. S. Troensegaard. Suppleant.

Spansk:

Prokurist Henry Boye.
 Translatør, Dr. phil. Carl Bratli.
 Professor, Dr. phil. Louis Hjelmlev. Suppleant.

Tysk.

Undervisningsminister, Dr. phil. A. Højberg Christensen.
 Grosserer Kay Uhrenholdt.
 Direktør Sv. Aage Wesarg.
 Direktør, cand. mag. Aage Rasmussen. Suppleant.

Stenografi og Maskinskrivning.

Sekretær, Translatør, Fru Esther Brinch.

Grosserer J. Chr. Bogstad.

Adjunkt, cand. mag. J. Borch Madsen. Suppleant.

Studerende.

Handelshøjskolen besøgte i 1943/44 af ialt 2475 Studerende og Deltagere mod 2380 i 1942/43.

I Efterårssemestret 2402 mod 2286 sidste Aar.

I Foraarssemestret 2040 » 2019 » »

Fordelt paa Studerende og Deltagere var der i 1943/44 sammenlignet med 1942/43:

Studerende.

Dagstudierne	215	mod	193
Specialstudier	1540	»	1491
Sprogstudier	560	»	528
	Ialt		
	<u>2315</u>		<u>2212</u>

Deltagere.

Specialstudier	158	mod	165
Sprogstudier	2	»	3
	Ialt		
	<u>160</u>		<u>168</u>

Antallet af Studerende og Deltagere under de forskellige Studier var som følger:

DET ERHVERVSØKONOMISKE GRUNDSTUDIUM

Studerende.

Efterårssemestret	103
Foraarssemestret	93

ERHVERVSØKONOMISKE SPECIALSTUDIER

B a n k v æ s e n :

Studerende.

Efterårssemestret	58
Foraarssemestret	55

Deltagere.

Efterårssemestret	1
Foraarssemestret	3

Forretningsorganisation:

Studerende.	
Efteraarsemestret	296
Føraarssemestret	259
Deltagere.	
Efteraarsemestret	11
Føraarssemestret	4

Forsikring:

Studerende.	
Efteraarsemestret	89
Føraarssemestret	84
Deltagere.	
Efteraarsemestret	6
Føraarssemestret	4

Regnskabsvæsen:

Studerende.	
Efteraarsemestret	667
Føraarssemestret	583
Deltagere.	
Efteraarsemestret	28
Føraarssemestret	19

Revision:

Studerende.	
Efteraarsemestret	111
Føraarssemestret	80
Deltagere.	
Efteraarsemestret	7
Føraarssemestret	10

Salgsorganisation og Reklame:

Studerende.	
Efteraarsemestret	163
Føraarssemestret	143
Deltagere.	
Efteraarsemestret	57
Føraarssemestret	36

Varehandel:

Studerende.	
Efteraarsemestret	111
Føraarssemestret	91

Deltagere.	
Efteraarssmestret	3
Føraarssemestret	2

HANDELSVIDENSKABELIG KANDIDATEKSAMEN

Studende.	
Efteraarssmestret	12
Føraarssemestret	11

DEN TRESPROGLIGE KORRESPONDENTPRØVE

Studende.	
Efteraarssmestret	113
Føraarssemestret	108

DEN EENSROGLIGE KORRESPONDENTPRØVE

Studende.	
Efteraarssmestret	407
Føraarssemestret	333

Deltagere.	
Efteraarssmestret	2
Føraarssemestret	2

FORBEREDELSE TIL TRANSLATØREKSAMEN

Studende.	
Efteraarssmestret	98
Føraarssemestret	86

FORBEREDELSE TIL SPANSKPRØVEN

Studende.	
Efteraarssmestret	40
Føraarssemestret	34

UNDERVISNING AF HANDELSSKOLELÆRERE

Deltagere.	
Efteraarssmestret	19

I Føraarssemestret blev der paa Foranledning af De Studerendes Centraltuberkuloseudvalg gennemført en Tuberkuloseundersøgelse af de Studende under Dagstudierne i Lighed med tilsvarende Undersøgelser ved de andre højere Læreanstalter.

Desuden arrangerede Handelshøjskolen i Lighed med andre Institutioner Difteritis-Vaccination for de Studende under Dagstudierne, der ønskede det.

Studiebesøg og Studierejser.

Ligesom tidligere Aar har der i Aar for de Studerende saavel under Grundstudiet som under Specialstudierne været arrangeret forskellige Studiebesøg paa københavnske Erhvervsvirksomheder. Endvidere ledede Lektor, cand. merc. *Ejler Alkjær* den 2. Februar en Studietur til Køge, hvis Erhvervsraad ved Erhvervschef *Torben Rützou* H. A. og H. D. havde tilrettelagt et Besøgsprogram omfattende *Junker's Savværk A/S*, *Køge Andels Svineslagteri* og *Køge Trævarefabrik*. Disse Virksomheder indbød Studenterholdet til en Frokost, hvor bl. a. Borgmester *N. Andreassen* og Formanden for Køge Erhvervsraad, Direktør *S. Rasmussen*, bød Studenterne velkommen til Byen.

Hvert Hold af Studerende under Grundstudiet plejer i deres Studietid at deltage i en længere Studierejse til Udlandet og en kortere til en dansk By. Under Krigen har man selvsagt maattet se bort fra at arrangere Udenlandsrejser, og medens de indenlandske Rejser plejer at gaa til Fyn eller Jylland, fandt man det i Aar hensigtsmæssigt at vælge en By paa denne Side af Storebælt. Ved meget stor Imødekommenhed fra Næstved Erhvervsraads Side var der den 23. og 24. Maj tilrettelagt Besøg paa *A/S Dansk Skovindustri*, *Næstved Diskontobank*, *Kählers Keramikfabrik* og *Ny Maglemølle Papirfabrik*. Om Aftenen foreviste Erhvervschef *Jens Kampmann*, som havde gennemført det praktiske Arrangement, *Næstved-Filmen*. De Studerende var Næstved Diskontobanks Gæster til Frokost, og De forenede Papirfabrikker var Vært ved en Middag. Næste Dag kørtes der pr. Charabanc til *Gaunø*, hvor Slottet og Avlsgaarden blev beset. Derefter var Studenterholdet Gæster ved en Frokost i Godsets Skovløberhus, hvor *Gaunøs* Besidder, stud. merc. *A. G. T. Reedtz-Thott* — som selv deltog i Studieturen i sin Egenskab af Studerende under Grundstudiet — og Godsets Administrator, Hofjægermester, Oberstløjtnant, Baron *Tage Reedtz-Thott* var Værter. Turen lededes af Handelshøjskolens Direktør, Professor, Dr. phil. *Christen Møller* og Lektor, cand. merc. *Ejler Alkjær*. Handelsvidenskabeligt Studenterraad var behjælpelig med den praktiske Side af Turens Gennemførelse.

Gæsteforelæsninger.

Dr. phil. *Wolmer Clemmensen* har i Efteraarsemestret holdt Forelæsninger over erhvervsetiske Problemer.

Miss *Evelyn Heepe* har den 1. Oktober reciteret engelsk Prosa og Poesi.

Der har endvidere været Lejlighed for de Studerende til at overvære de Forelæsninger og Foredrag, som de erhvervsøkonomiske Forningers Fællesraad og de øvrige til Handelshøjskolen knyttede Forninger har afholdt i Aarets Løb.

L o k a l e r.

Fra Januar blev et Antal Lokaler stillet til Raadighed for en Del af Købmandsskolens Undervisning.

Som sædvanlig stillede Handelshøjskolen Lokaler til Raadighed for Handelsministeriet til Afholdelse af Den teoretiske og praktiske Del af Revisoreksamen i September/Okttober/November og Ejendoms-mæglereksamen i Oktober/November.

Desuden stillede Lokaler til Raadighed for Stenografisk Selskabs Stenografilærereksamen i Juni samt Tegnerforbundets Eksamen for Tegnere i Maj/Juni og for Handelsministeriets Feriekursus for Handelsskolelærere i Juli/August.

Handelshøjskolen har endvidere i det forløbne Aar overladt Dansk Ejendoms-mæglerforening et Auditorium og to Klasseværelser til Afholdelse af et Kursus til Ejendoms-mæglereksamen.

Det Lejemaal, omfattende Stue og Kælder i Fløjen ud imod Rosenørns Allé, som Scandinavian Radio Television Company har haft siden 1939, ophørte 15. Juni 1944. De tidligere udlejede Lokaler er i Sommerens Løb indrettet til Undervisningsformaal.

U d g i v e r v i r k s o m h e d e n.

Følgende Skrifter er udgivet i Aarets Løb:

Skriftrække A.

2. Knud Larsen: Biblioteksorientering for Handelshøjskolens studerende. 124 S. 1943.

Skriftrække D.

2. Erik Lynge: Danmarks Industrieksport. En statistisk-organisatorisk Studie. 150 S. 1943.

Skriftrække F.

2. Bak Jensen: Budgettering indenfor Handel og Industri. 106 S. 1944.

Skriftrække G.

1. Jan Kobbernagel: Erhvervsretten i Grundtræk. 458 S. 1944.
2. Erhvervsretlige Love. Udg. af Jan Kobbernagel. 372 S. 1944.

Biblioteket.

Læsesalen og Haandbiblioteket har været tilgængelige daglig Kl. 10—21 (Lørdag 10—18), og Udlaanet Kl. 10—14 og 18,30—21 (Lørdag 10—14). Biblioteket har i Juli været aabent 10—12.

Biblioteket tæller ca. 19.400 Bd. Foruden Lærerne og Institutternes Personale har Biblioteket haft 761 Laanere, der fordeler sig saaledes: Grundstudiet 74, Specialstudierne 465 (Bankvæsen 17, Forretningsorganisation 84, Forsikring 4, Regnskabsvæsen 202, Revision 12, Salgsorganisation og Reklame 83, Varehandel 63), Kandidateksamen 8, Sprogstudier 40, udenforstaaende 174 (deraf 16 danske og 1 udenlandsk Bibliotek). Antallet af Udlaan har været 3420, der fordeles sig saaledes: Lærere og Institutter 624, Studerende 2301, udenforstaaende 495 (deraf til Provinsen 74). Til Brug paa Læsesalen er der fra Magasinerne fremkommet 9900 Bd., hvortil kommer Benyttelsen af de Bøger og Tidsskrifter, som er anbragt paa Læsesalen. I enkelte Tilfælde har Biblioteket formidlet Laan fra udenlandske Biblioteker.

Bibliotekets Annuum er 8000 Kr. Dertil kommer en Bevilling paa 1000 Kr. til særlige Anskaffelser. Dansk Reklameforening har ydet sit aarlige Tilskud paa 400 Kr.

Bibliotekets Tilvækst har været offentliggjort i Statsbibliotekernes Accessionskatalog, og Dele deraf i Nationaløkonomisk Tidsskrifts Litteraturfortegnelse. Desuden er der udsendt Katalogkort over Accessionen til en Række inden- og udenlandske Biblioteker og Institutioner.

Biblioteket har i Foraarssemestret for 1. Aars Studerende under Grundstudiet holdt 6 Forelæsninger om Biblioteksbenyttelse.

Udvalget for Reklamebiblioteket afholdt sit aarlige Møde den 13. Juni. Denne Afdeling af Biblioteket tæller 696 Bd., deraf 340 Bd. Tidsskriftlitteratur.

Antallet af løbende Tidsskrifter er 113. Deraf modtages følgende gratis fra Udgiveren, de med * mærkede i Udveksling med Handelsvidenskabeligt Tidsskrift:

- * Affærsøkonomi.
- * Affærsøkonomisk revy.
- Andelsbladet.
- Arbejdsøkonomi.
- Assurandøren.
- Bankstanden.
- Bankstatistik (Den finske Bankinspektion).
- * Bedriftsøkonomen (Norges handels- høyskole).
- Brandfare og Brandvæsen.
- Brandskydd.
- Brugsforeningsbladet.
- Danmarks Handels- og Søfartstidende.
- Danmarks Handels-Tidende.
- Dansk Arbejde.
- Dansk Boghandlertidende.
- Dansk Emballagetidende.
- Dansk Export Tidende.
- Dansk Fiskeritidende.
- Dansk Forsikringstidende.
- Dansk Handels- og Kontormedhjælper- tidende.
- Dansk Smør- og Margarinehandler- tidende.
- Den danske Handelsskole.
- Det danske Marked.
- Detail-Fiskehandler-Bladet.
- Deutsche Wirtschaftszeitung.
- Die deutsche Volkswirtschaft.
- Økonomisk revy.
- Økonomen.
- * Økonomisk tidsskrift.
- Fiskeeksportør-Bladet.
- Foreningen af Revisorassistenter's Publi- kationer.
- Forsikringsklubben.
- Gjallarhornet.
- De grafiske Fag.
- Handelsvidenskabeligt Tidsskrift.
- Index (Svenska handelsbanken).
- * Industria.
- * Industriförbundets meddelanden.
- Ingeniør- og Bygningsvæsen.
- Kommersiella meddelanden.
- Kooperatören.
- Kvartalsskrift (Haandværkerbanken).
- Kvartalsskrift (Skandinaviska banken).
- * Landbrugsraadets Meddelelser.
- Mandens Blad.
- Meddelelser fra det landøkonomiske Driftsbureau.
- Medlemsblad for Urtekræmmerforeningen.
- Nationalekonomiska föreningens förhandlingar.
- * Nationaløkonomisk Tidsskrift.
- Nordisk Forsikringstidsskrift.
- Nordisk speditör förbunds tidsskrift.
- * Norges grossisttidende.
- Norsk geografisk tidsskrift.
- * Norsk reklame.
- Revision og Regnskabsvæsen.
- Revisorbladet.
- Scandinavian shipping gazette.
- Skandinavisk aktuarietidsskrift.
- Sparekassetidende.
- * Staden Københavns statistiske Kontors Publikationer.
- * Statistisk Departements Publikationer.
- * Statsøkonomisk tidsskrift.
- * Svensk utrikeshandel.
- * Svenska bankföreningens skrifter.
- Svenskt affärliv.
- * Tidsskrift for handelsudannelse.
- Tidsskrift for Industri.
- Tidsskriftet Niels Brock.
- * Udenrigsministeriets Tidsskrift.
- Vinduet.
- Vort Virke.
- * Økonomi og Politik.
- Översikt utvisande Riksbankens till- gånger och skulder.

Desuden har Biblioteket modtaget Gaver fra:

Aarhus Universitet.	Haandværkerraadet
Affärsekonomska forskningsinstitutet, Stockholm.	Firma Peter F. Heering.
Apotekerfonden.	Industriforeningen.
Arbejderbevægelsens Erhvervsraad.	Civilingeniør Hans Kjølser.
Assurandør-Societetets Komité.	Kongeriet Danmarks Handelskalender.
Bankernas statistiska byrå, Stockholm.	Kontoret for Mejeristatistik.
Banktilsynet.	Kraks Legat.
Dansk Arbejde.	Københavns Borgerrepræsentation.
Dansk Brandforsikringsanstalt.	Landbrugsraadet.
Docent, fil. dr. Gerd Enequist, Upsala.	Lektor, Translatør Henrik Lund.
Finansministeriet.	Lektor, cand. mag. Børge Maaløe.
Foreningen af Revisorassistenter.	Nyborg forenede Trælastforretninger.
Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger.	Lektor, Translatør J. J. Siegler.
Generaldirektoratet for Postvæsenet.	Sparekasseinspektoratet.
Sekretær Palle Gottfredsen.	Lektor, Kontorchef P. P. Sveistrup.
Grosserer-Societetets Komité.	Det tekniske Selskabs Skoler.
	Akts. Thomas B. Thrige.
	Lektor, cand. mag. Jens Vibæk.

Foruden med de under Tidsskrifterne nævnte Bytteforbindelser udveksler Biblioteket Skrifter med:

Aarhus Universitets økonomiske Institut.	Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskoles Bibliotek.
Bibliotek der Hochschule für Welthandel, Wien.	Norges Handelshøyskoles bibliotek.
The British library of political and economic science.	Osaka university of commerce.
Danmarks tekniske Bibliotek.	Staden Københavns statistiske Kontor.
Göteborgs stadsbibliotek.	Statistisk Sentralbyrå.
Handelshögskolans bibliotek, Göteborg.	Det statistiske Departement.
Handelshögskolans bibliotek, Stockholm.	Svenska handelshögskolans bibliotek.
Handelshögskolan vid Åbo akademi bibliotek.	Universitets-Biblioteket, Lund.
Institut für Weltwirtschaft, Kiel.	Universitätsbibliothek, Heidelberg.
Institut für Wirtschaftsprüfung, Leipzig.	University of Illinois.
Institutet for Historie og Samfundskonomi.	University of Michigan.
	Wirtschafts-Hochschule, Berlin.

Bankinstituttet.

Paa Grund af Forholdene har Bankinstituttet ikke afsluttet og offentliggjort større Arbejder, men fortsat Udredningerne vedrørende den systematiske Kreditanalyse. Endvidere har man paabegyndt en Undersøgelse vedrørende Konkurrenceforholdet mellem de forskellige

Realkreditgivere, især med Henblik paa den effektive Rente af Laan i de respektive Hypotekinstitutter.

Instituttets Samling af Regnskaber er blevet forøget med de af Banker, Sparekasser og Kreditforeninger i Aarets Løb afsluttede Regnskaber.

Fra Udlandet har det kun i meget begrænset Omfang været muligt at fremskaffe Bankregnskaber og andre periodiske Publikationer; dog tilgaar der stadig Instituttet Materiale af forskellig Art fra svenske, finske og svejtsiske Banker. Det skal endvidere nævnes, at Bankinstituttet nu modtager et nyt svensk Tidsskrift »*Økonomisk Revy*«, hvis Indhold er meget lødigt, og som i høj Grad maa siges at have Interesse for danske Bankfolk.

Opgavesamlingen er forøget med de i Aarets Løb udarbejdede 18 Studiekredsopgaver og omfatter herefter ca. 360 Arbejder.

Udlaanene fra Opgavesamlingen har været 112, hovedsagelig til de Studerende til Diplomprøven i Bankvæsen.

Bankinstituttets Haandbibliotek er blevet suppleret med enkelte nye Bøger omhandlende Kapitalmarkedsspørgsmaal .

Institutte har været flittigt besøgt af Bankstuderende og tidligere Diplomtagere, ligesom en Del Provinsbankfolk og andre interesserede har indhentet Oplysninger om faglige Spørgsmaal, Litteratur m. m.

Instituttet ledes af Docent, Dr. Z. D. Lando med S. O. Sørensen H. D. som fast Assistent, medens Assistenterne K. J. Persson H. D. og S. A. Nonnegaard-Pedersen H. D. har stillet sig til Disposition ved Behandling af aktuelle Spørgsmaal.

Eksportinstituttet.

I Begyndelsen af 1944 udsendtes Kompendiet *Markeder*, der til dels er en omarbejdet og udvidet Udgave af de tidligere Kompendier *Auktioner* og *Varebørsen*, som var udsolgt.

Endvidere forfattede Dr. Erik Lyngge en Artikel, »*Nogle Bemærkninger til Handelsfunktionernes Systematik*«, som offentliggjordes i *Handelsvidenskabeligt Tidsskrift*.

Cand. merc. Ottomar Loff udarbejdede en Redegørelse for »*Krigstidens Kornordninger*«, der ligeledes publiceredes i *Handelsvidenskabeligt Tidsskrift*, og som i Særtryk udsendtes til Medlemmer af Danske Korn- og Foderstof-Importørers Fællesorganisation samt andre interesserede.

Instituttet har med velvillig Bistand fra en Række af vore største

industrivareeksporterende Virksomheder tilvejebragt en stor Samling Brochurer, Kataloger, Beretninger o. lign., der giver et udmærket Indblik i de forskellige Eksportvarers Art, de eksporterende Virksomheders Aktionsomraade og Eksportorganisation i det hele taget.

Løvrigt er der paa Institutet ved at blive udarbejdet et Tidsskrift-Index med Artikler om Udenrigshandelens Problemer, forskellige Landes Efterkrigstidsproblemer m. m.

Dr. *Erik Lyng*e holdt i Foraaret paa Den jydsk Handelshøjskole i Anledning af Oprettelsen af et Specialstudium Varehandel i Aarhus to Gæsteforelæsninger: »Strukturændringer i Verdenshandelen« og »Handelens Opgaver i vor Tid«.

Institutet opretholder Kontakt med de danske eksportfremmede Institutioner, men søger desuden — i det Omfang Forholdene tillader det — at udbygge Forbindelsen med en Række Institutter af lignende Art ved udenlandske Universiteter og Højskoler.

Institutet modtager ofte Forespørgsler fra Erhvervslivet angaaende praktiske Problemer i Forbindelse med Eksportens Organisation. Da det er en rent videnskabeligt arbejdende Institution, henvises saadanne Forespørgsler sædvanligvis til Udenrigsministeriets Erhvervskontor og Erhvervsorganisationernes Eksportbureauer, der har til Opgave at supplere de enkelte Virksomheders Informationstjeneste. Eksportinstituttets Arbejde for Erhvervslivet er af mere indirekte Natur, idet det dels virker til Støtte for den teoretiske Uddannelse af unge Eksportører, dels foretager mere principielle, sammenfattende Undersøgelser.

Den daglige Ledelse af Institutet har været varetaget af Dr. *Erik Lyng*e.

Det handelsvidenskabelige Forskningsinstitut.

Ligesom de foregaaende Aar blev der i 1943 udarbejdet en Driftssammenligning for Dansk Provins Kolonial Grossist Forening. Undersøgelsen er udsendt som ny Udgave af

Julius Hirsch: Den skandinaviske Kolonialengroshandel

og er udarbejdet af cand. merc., *Fru Gudrun Thrane*.

Paa Grund af den store Stigning i Antallet af Studerende ved Faget Forretningsorganisation har der paa Institutet været udført et stort Arbejde til Understøttelse af Faget Organisation ved praktisk Tilrettelæggelse af Studiekredse inden for dette Fag.

Endvidere er der i Aarets Løb foretaget 2 Undersøgelser vedrørende Leyedygtigheden af Ismejerier og Tobaksforretninger i København i Aarene 1920 og fremefter, som endnu ikke er afsluttede, ligesom der er foretaget forskellige statistiske Undersøgelser paa Institutet.

Arbejdet paa Institutet er foregaaet under Ledelse af Lektor, cand. polit. *Viggo H. Villadsen*.

Regnskabslaboratoriet.

Regnskabslaboratoriet har i Aarets Løb fortsat sit Arbejde inden for de Omraader, der er tilknyttet Fagene Regnskabsvæsen og Revision.

Fra 1. Marts 1944 er der til Laboratoriet med økonomisk Støtte fra Foreningen af statsautoriserede Revisorer og Revisions- og Forvaltnings-Institutet, Aktieselskab, knyttet en ny Medarbejder, statsaut. Revisor *Poul Hansen H. D.* Revisor *Poul Hansen* skal særlig beskæftige sig med Arbejde i Forbindelse med Undervisning i Revision.

Centralanstalten for Revision har for at opmuntre Studiekredsdeltagerne inden for Specialstudierne Regnskabsvæsen og Revision stillet Midler til Raadighed for Regnskabslaboratoriet til Belønning af særlig gode Besvarelser. I Aarets Løb er Revisorassistent *Ingemann Boberg H. D.* belønnet af disse Midler for en Besvarelse af Spørgsmaalet: Giv en Redegørelse for de Principper, hvorefter De vil revidere Varesalget i en Handelsvirksomhed en gros.

Som et Led i Arbejdet med Tilrettelæggelsen af Undervisning i Revisionsteknik offentliggjorde Regnskabslaboratoriets Leder, Docent *Palle Hansen H. D.* i December 1943 en Artikel i Tidsskriftet »Revision og Regnskabsvæsen«: »Den revisionstekniske Metode«, der indeholdt principielle Betragtninger angaaende dette Spørgsmaal. I Hages Haandbog for Handel og Industri, 6. Udgave, 1944, har Docent *Palle Hansen* i Samarbejde med Lektor, statsaut. Revisor *K. G. Jensen H. D.* skrevet et Afsnit »Revision« (Side 355—403), hvori der ligeledes findes en Række revisionsteoretiske Betragtninger. Endvidere er til Faget Regnskabsvæsen yderligere Undervisningsmateriale bragt til Veje gennem det af Docent *Palle Hansen* udarbejdede Afsnit i Hages Haandbog: »Regnskabsvæsen« (Side 138—354), hvori bl. a. følgende Emner er behandlet: Bogføringens Teori, Kontolære, Bogføringsmetoder, Aarsafslutningens Teknik, Dansk Regnskabslovgiv-

ning, Aarsregnskabet Indhold og Opbygning, Analyse af Aarsregnskabet og Omkostningsfordelingsregnskab og Kalkulation i Handels- og Industrivirksomheder. Paa Grund af Forsinkelse blev Docent Palle Hansens Arbejde: Industriens interne Regnskabsvæsen ikke udsendt i det forløbne Aar.

Assistent ved Regnskabslaboratoriet, cand. merc. *Svend Jensen*, der pr. 1/8 1944 er udnævnt til Lektor i Erhvervsøkonomi med Regnskabsvæsen som Speciale, har i Aarets Løb afsluttet sit Arbejde om Regnskabsanalyse: Formel Analyse, der vil foreligge færdigtrykt omkring 1. Januar 1945.

Assistent ved Regnskabslaboratoriet, cand. merc. *Ottomar Loff*, der er udnævnt til Lektor i Erhvervsøkonomi fra 1/8 1944, har i Aarets Løb bl. a. fortsat sit Arbejde med en Undersøgelse af moderne Lagerbogføringssystemer.

Lektor *Svend Jensen* og Lektor *Loff* er fra 1. April 1944 tilknyttet »Handelsvidenskabeligt Tidsskrift« som Redaktionssekretærer.

Statsaut. Revisor *Poul Hansen* har siden sin Ansættelse arbejdet med Emner tilknyttet Revisionsundervisningen. I Efteraaret 1944 vil der fra hans Haand i »Handelsvidenskabeligt Tidsskrift« blive publiceret en Artikel: Betragtninger over Begrebet Regnskabstilsøring.

Revisor *Aage Husted* H. D., der igennem de seneste Aar har stillet sig til Raadighed for Regnskabslaboratoriet, har fortsat sit Arbejde med en Redegørelse for moderne Maskinsystemer for Bogføring.

I Aarets Løb er der af de til Undervisningen i Regnskabsvæsen og Revision knyttede Lærere udsendt følgende Publikationer om Emner indenfor Regnskabslaboratoriets Arbejdsfelt: Kontorchef i Jern-, Metal- og Kortevarebranchens Kreditorforening *Aage Jensen*: Opførelser ved Betalingsstandsning (»Handelsvidenskabeligt Tidsskrift«, Nr. 41—42, 1943); i denne Artikel er som Bilag vedføjet Resultatet af en Undersøgelse, som Kontorchef *Aage Jensen* har foretaget paa Initiativ af Regnskabslaboratoriet vedrørende den Hyppighed, hvormed forskellige Aktiver og Passiver forekommer i Akkordopførelser; Statsaut. Revisor *S. Harreby* H. D.: Nogle Hovedtræk af Forretningsgang og Revision i Privatbaner (»Handelsvidenskabeligt Tidsskrift«, Nr. 43/44, 1944); Fuldmægtig *T. Bak Jensen* H. A.: Standardisering af Papirformater (»Handelsvidenskabeligt Tidsskrift«, Nr. 43/44, 1944).

Den i 1943 paa Regnskabslaboratoriet etablerede Abonnements-

afdeling, der har til Opgave at distribuere det paa Laboratoriet udkomne Undervisningsmateriale vedrørende Faget Revision, har fortsat sin Virksomhed og tæller nu 101 Abonnenter.

Regnskabslaboratoriets Samling af offentliggjorte Regnskaber er i Aarets Løb forøget med Regnskaber og Beretninger fra forskellige Virksomheder i Ind- og Udland. Samlingen omfatter nu 4986 Regnskaber fra i alt 775 Virksomheder, der fordeles paa følgende Virksomhedsgrene:

168 Handels- og Industriselskaber	med 1425 Regnskaber		
45 Dampskibsselskaber	—	421	—
221 Banker og Sparekasser	—	1640	—
55 Forsikringsselskaber	—	260	—
28 Kredit- og Hypotekforeninger	—	331	—
78 Udenlandske Industri- og Handelsselskaber	—	264	—
173 Udenlandske Banker	—	621	—
7 Andelsselskaber	—	24	—

Tidsskriftindexet for Artikler om Regnskabsvæsen og Revision er i det forløbne Aar ført à jour. Indexet omfatter nu Registreringen af godt 3.000 Artikler fra inden- og udenlandske Tidsskrifter.

Laboratoriets Opgavesamling er forøget med Opgaver givet ved Diplomprøven, Afgangsprøven fra Det erhvervsøkonomiske Grundstudium, Revisoreksamen m. fl.

I det forløbne Aar har Regnskabslaboratoriet været ledet af Docent, statsaut. Revisor *Palle Hansen* H. D. Som Medarbejdere har virket Cand. merc. *Svend Jensen*, Cand. merc. *Ottomar Loff* og statsaut. Revisor *Poul Hansen* H. D.

Instituttet for Salgsorganisation og Reklame.

Instituttets Virksomhed har paa forskellig Maade været præget af Krigstidens Vilkaar. Eftersom Samarbejdet med tilsvarende Institutter o. l. i Udlandet i det væsentlige er afbrudt, og den hjemlige reklamemæssige Indsats endvidere er stærkt indskrænket, har Instituttets Samlinger ikke faaet en tilsvarende Forøgelse og Supplerings, som det tidligere har været Tilfældet. Der søges dog fremskaffet et saa fyldigt Materiale som gørligt, idet det skønnes at være betydningsfuldt i Efterkrigsaaarene at have en Repræsentation for Krigstidens danske Reklame m. m. samlet her. Det skal ligeledes

anføres, at der fortsat fra Sverige indløber forskelligt Materiale til Institutet.

De sidste Aars paabegyndte Undersøgelser vedrørende den kommende Fredstids Salgsproblemer er blevet fortsat. Institutets Leder, Professor, Dr. *Max Kjær Hansen* har beskæftiget sig med Udenrigstjenesten og Danmarks fremtidige Arbejde paa de udenlandske Markeder og har herom holdt Foredrag saavel i København som i Provinsen. Lektor, cand. merc. *Ejler Alkjær* har fra forskellige Kilder indsamlet et Materiale til Belysning af de nye Varer, som nu under Krigen er blevet skabt Verden over, og som efter Fredsslutningen maa formodes at fremkomme paa det danske Marked. Et Resumé af dette Materiale har været trykt i Tidsskriftet »Det danske Marked«, ligesom det har været forelagt i Foredragsform i en Række Erhvervsforeninger.

Lektor Alkjær har fortsat sine Undersøgelser over Byernes erhvervsøkonomiske Problemer og har bl. a. arbejdet med de danske Stationsbyers Udvikling, Erhvervsstruktur m. m. samt gennemført forskellige By- og Oplandsanalyser. Det skal i denne Forbindelse nævnes, at Institutets Kontakt med Erhvervsraadene Landet over er fortsat efter de hidtidige Linier. Der er atter i Aar blevet ansat flere H. A.'er og H. D.'er som Erhvervschefer rundt om i Landet. Disse Erhvervschefer har som hidtil i Reglen ledet markedsøkonomiske Kursus i deres respektive Byer, og Institutet har udlaant Reklamemateriale o. l. til Demonstrationsbrug paa disse Kursus. Flere af Kursusholdene har afsluttet Aarets Gennemgang med et Studiebesøg i København. De har her beset forskellige Reklamebureauer, Reklameafdelinger, Bogtrykkerier o. l., og Besøget har endvidere omfattet en Gennemgang af Institutet og en Rundtur i Handelshøjskolens Bygning. Institutet har forøvrigt ligesom de foregaaende Aar haft Besøg af forskellige Foreninger og nogle af de Klasser, som paa Niels Brocks Handelsskole, Købmandsskolens Handelsgymnasium og den eetaarige Medhjælpereskole har Faget Markedsøkonomi, har faaet Institutets Samlinger forevist.

I Institutets Skriftrække er udsendt et nyt Bind, Fuldmægtig *T. Bak Jensen* H. A.: »Budgettering indenfor Handel og Industri«. I denne Bog har Hr. Bak Jensen, som underviser i salgstekniske Kontrolmetoder til Diplompøven i Salgsorganisation og Reklame, givet den første danske Gennemgang af den moderne Budgetteknik og dens praktiske Anvendelsesmuligheder inden for Erhvervslivet.

Instituttets Publikationsvirksomhed er iøvrigt i første Række foregaaet i Tidsskriftet »Det danske Marked«. Her offentliggøres ogsaa Instituttets Annonce-Index, som nu beregnes saavel for Lands- som for Lokalaverteringen. Indexberegningen er for første Gang i Aar blevet suppleret med forskellige Specialundersøgelser. Der er saaledes foretaget samlede Opstillinger over Svingningerne i Annoncemængden i de sidste 5 Aar samt Forlystelsesaverteringen's Udvikling og Fordeling.

Instituttets Samlinger og dets Oplysningstjeneste er blevet benyttet i sædvanligt Omfang af Handelshøjskolens Studerende — med Henblik paa Udarbejdelse af Studiekredsopgaver etc. — og af det praktiske Erhvervsliv, som i udstrakt Grad anvender Instituttet som Oplysningscentral med Hensyn til inden- og udenlandske Salgs- og Reklameforhold.

Sproglaboratoriet.

Sproglaboratoriet har i det forløbne Aar fortsat sine Indsamlinger af merkantile Udtryk og Vendinger paa de tre Hovedsprog Engelsk, Fransk og Tysk.

Tietgen-Prisopgaven.

Paa C. F. Tietgens Fødselsdag den 19. Marts udsattes følgende Prisopgave:

En Fremstilling og Vurdering af de almindeligt kendte Forslag til Kontoplaner for Handel og Industri som Grundlag for en Redegørelse for de væsentlige Træk, der maa antages at skulle indgaa i et eventuelt Forslag til en dansk Normalkontoplan for Handels- og Industrivirksomheder.

Besvarelser skal indsendes til Handelshøjskolens Direktør inden 19. Marts 1944.

Handelshøjskolen modtog i Marts 1944 2 Besvarelser af den i 1943 udsatte Prisopgave:

En Redegørelse for de Problemer, det stigende Prisniveau under Krigen og Risikoen for Prisfald efter dens Ophør frembyder for en Forretningsvirksomhed, samt for de Dispositioner, hvorved Foretagendets Ledelse kan imødegaa de med Prissving-

ningerne forbundne Vanskeligheder og paa bedst mulig Maade sikre Virksomhedens Drift.

Til Bedømmelse af Besvarelsene nedsattes et Udvalg bestaaende af Generalkonsul *E. Høyvald* (Formand), Grosserer *Aage Kunst*, Professor *H. Winding Pedersen*, Docent *Palle Hansen* og Direktør *Christen Møller*.

Udvalget afgav følgende Bedømmelse:

1. Besvarelse modtaget under Mærket »*Italia*«.

Efter et Par indledende Afsnit om den økonomiske Udvikling under og efter Krigen 1914—18 samt om Prisstigningen under den nuværende Krig gennemgaas de gældende Lovregler om Kalkulation og Avanceberegning, Begrænsninger i Dispositionsfriheden med Hensyn til Raastoffers Anvendelse m. v. samt ekstraordinære Skatter. Derefter drøftes Udsigterne for Prisniveauets fremtidige Udvikling og paa Baggrund heraf Virksomhedens Lagerpolitik og nogle Prislovsproblemer ved Prisfald. Endelig gennemgaas en Række Spørgsmaal vedrørende Afskrivninger, Vurdering og Værdiansættelse samt Henlæggelser, særlig de gældende Lovregler om skattefri Afskrivninger og Henlæggelser samt Reglerne om den skattemæssige Ansættelse af Varelagres Værdi.

Der savnes i Besvarelsen en almen, principiel Drøftelse af Virksomhedens Regnskabsopgørelse og Finanspolitik under Krigstidens svingende Prisniveau. Forfatteren begrænser sig i Hovedsagen til at gengive og kommentere de her i Landet for Tiden gældende ekstraordinære Bestemmelser paa en Række Omraader, der er af Betydning for Virksomhedens Dispositioner, og hans Kommentarer støtter sig væsentligt til andre Forfatteres Udtalelser. Forfatterens egne Bemærkninger er ikke altid uangribelige. De nationaløkonomiske Betragtninger er ufuldstændige.

Selv om Udvalget maa anerkende det Arbejde, Forfatteren har nedlagt i den i Besvarelsen givne Oversigt over en Række af Krigstidens ekstraordinære Lovbestemmelser, der er af Interesse for Erhvervslivet, har man ikke kunnet tilkende den foreliggende Afhandling nogen Belønning.

2. Besvarelse modtaget under Mærket »*Hugin*«

Afhandlingen deler sig i to Hovedparter, en almen, principiel Drøftelse af Virksomhedens Regnskabsopgørelse og vigtigste Dispositioner under svingende Prisniveau samt en kortfattet Gennemgang af forskellige offentlige Indgreb her i Landet under Krigen, herunder de særlige Regler om den skattemæssige Regnskabsopgørelse. I Indledningen afgrænser Forfatteren Problembehandlingen saaledes, at der ses bort fra Vareknaphed, Kvalitetsforringelse og andre Krigstidsfænomener, saa at kun de Problemer, selve Prisvariationerne rejser, tages op til Drøftelse. I den almene Del gennemgaas derefter først Virksomhedens Regnskabsopgørelse og Kalkulation. Under

Regnskabsopgørelsen omtales et udvidet Normallagerprincip, Afskrivningsproblemet under svingende Priser samt Pristalskorrektion af Status. Derefter debatteres Virksomhedens Salgspolitik, Finanspolitik, Varelager- og Indkøbspolitik samt Personalepolitik.

Fremstillingen er fra Formens Side klar og god, og den vidner om, at Forfatteren har en selvstændig Opfattelse af Problemerne. Afhandlingens almene Del giver i det store Hele en god Oversigt over Virksomhedens Problemer under svingende Priser, men Fremstillingen har faaet en ensidig abstrakt og noget spekulativ Karakter, derved at Forfatteren har valgt at se bort fra Vareknaphed, Kvalitetsforringelser og lignende Fænomener, der ledsager Prisstigninger under alle Krige og i alle Lande. Dette mærkes ikke mindst i Afsnittet om Salgspolitikken, hvor Forfatteren bl. a. behandler Kvalitetstilpasning og beslægtede Emner. Afsnittet om Krigtidens specielle Lovgivning og offentlige Indgreb er for kortfattet og summarisk, og efter at Forfatteren først har gennemgaaet de almene Problemer og den særlige danske Lovgivning og offentlige Regulering af Næringslivet savnes en nærmere Syntese af disse to Hovedafsnit.

Skønt Afhandlingen bærer Vidne om Forfatterens Evne til at give en selvstændig Fremstilling og Behandling af økonomiske Problemer, har Udvalget paa Grund af de foran fremhævede Mangler ved Besvarelsen ikke kunnet tildele Forfatteren Tietgen-Guldmedaljen, men som en Anerkendelse af Afhandlingens fortjenstfulde Egenskaber den til Tietgen-Prisopgaven knyttede Pris paa 1000 Kr.

København, den 16. Juni 1944.

Palle Hansen.

E. Høyvald.

Aage Kunst.

Christen Møller.

H. Winding Pedersen.

Ved Navnesedlens Aabning viste Forfatteren sig at være Sekretær
Poul Norsman H. D.

Der er udarbejdet nye Regler for Besvarelser af Tietgen-Prisopgaven.

De væsentligste Ændringer i Reglerne gaar ud paa at begrænse Adgangen til at indlevere Besvarelser til Handelshøjskolens egne Dimittender og Studerende under 35 Aar, samt at give Undervisningsraadet større Indflydelse paa Bedømmelsen end hidtil.

Tilskud.

For Finansaaret 1943/44 modtog Handelshøjskolen et Statstilskud paa Kr. 108.900. Nicolaj H. Knudtzons Legat har ydet et Tilskud paa Kr. 2.500 (modtaget igennem Grosserer-Societetets Komite), og Papirhandler Adolf Levison og Hustru's Legat har ydet et Tilskud paa

Kr. 500. Endvidere er modtaget Kr. 1.000 fra Tuborgfondet til Handelshøjskolens Sproglaboratorium.

Foreningen af statsautoriserede Revisorer og Revisions- og Forvaltningsinstituttet har ydet en Bevilling paa indtil 35.000 Kr. til Udarbejdelse af et fyldestgørende Undervisningsmateriale inden for Omraadet Revision for de Revisorassistenter fra Provinsen, der er afskaaret fra at faa en tilfredsstillende Undervisning paa dette Omraade.

Foreningen til unge Handelsmænds Uddannelse har af sine Legatmidler ydet et Tilskud paa Kr. 5.790 og dækket Handelshøjskolens Underskud i Aaret 1942/43 med Kr. 168.210,57.

Oto Mønstedts Fond har til Studier ved Handelshøjskolen og Studieophold i Udlandet bevilget ialt Kr. 18.565,00 til nuværende og tidligere Studerende.

Til Studier ved Handelshøjskolen ydedes der:

Under Det erhvervsøkonomiske Grundstudium:

Egon Andersen	Kr. 900
Knud Blindum	» 1200
Hans Thede Bossen	» 1200
Jørgen Caspersen	» 600
Karl Kristian Flyvholm	» 1200
Roger Lehmeier	» 600
Kurt Nelander	» 1200
Alf Herluf Nielsen	» 1200
Ernst Otto Nielsen	» 1200
Olav Bak Olesen	» 1200
Mogens Osterhammel	» 1200
Poul Jørgen Vandet	» 1200
Erik Vestbo	» 1200

Under Forberedelse til Den tresproglige Korrespondentprøve:

Hanne Eibye	Kr. 600
Karen Margrethe Jørgensen	» 435
Hélène Meier	» 520
Edith Rasmussen	» 600
Lise Rasmussen	» 350
Nanna Terkildsen	» 1200

Under Specialstudiet Salgsorganisation og Reklame:
Nils Frederiksen Kr. 360

Under Specialstudiet Regnskabsvæsen:
Wagn Grande Kr. 400

Reinholdt W. Jorck og Hustrus Fond har til Studier ved Handelshøjskolen bevilget ialt Kr. 6780,00 til følgende Studerende:

Under Det erhvervsøkonomiske Grundstudium:

Egon Andersen Kr. 600
Jørgen Caspersen » 800
Knud Grotum Nielsen » 800
Jens Holst Jensen » 480

*Under Forberedelsen til Den tresproglige
Korrespondentprøve:*

Sonja Nielsen Kr. 1200
Lise Rasmussen » 1200

Under Forberedelsen til Translatøreksamen:

Bent Fabricius Kr. 300
Anne-Birthe Howy-Bang » 300
Torkild Mortensen » 300
Christian Willumsen » 300

Under Specialstudiet Bankvæsen:

Erik Jensen » 200

Under Specialstudiet Regnskabsvæsen:

Kay Frederiksen » 300

Peter Petersen og Hustrus Legat har til Studier ved Handelshøjskolen bevilget ialt Kr. 1744 til følgende Studerende:

Under Forberedelsen til Translatøreksamen:

Hans Otto Rühl-Jensen Kr. 872

Under Specialstudiet Bankvæsen.

Carit Volfing Kr. 872

Stipendieforeningen Studenternes Venner har tildelt to Studerende under Det erhvervsøkonomiske Grundstudium, Knud Blindum og Povl Ivar Lange hver Kr. 250.

Kommunelæge V. Eilschou Holms Stipendium blev tildelt to Studerende under Det erhvervsøkonomiske Grundstudium, Aage Hjarlvig og Aage Knudsen med hver Kr. 250.

Emil P. Hertz og Hustrus Legat blev tildelt Hans Thede Bossen, der er Studerende under Det erhvervsøkonomiske Grundstudium med Kr. 280.

Firmaet Evers & Co's Studiefond har for første Gang kunnet søges af Studerende ved Handelshøjskolen. Stipendierne bliver dog først uddelt i Undervisningsaaret 1944/45.

Studiefonden.

I det forløbne Aar er der ikke blevet bevilget nye Laan af Fonden.

Rusfesten.

Paa Grund af den almindelige Situation blev der i Aar ikke afholdt nogen Rusfest.

Aarsfesten.

Handelshøjskolens Aarsfest blev afholdt Tirsdag den 20. Juni. Formanden for Foreningen til unge Handelsmænds Uddannelse, Direktør Paul Tillge bød de indbudte Gæster velkommen og takkede for den Velvilje og Støtte, Handelshøjskolen har faaet fra Handelsministeriet, Tilsynsraadet og forskellige Institutioner og Fonds. Sekretær Poul Norsman H. D. fik overrakt en Check paa Kr. 1000 for sin Besvarelse af Tietgen-Prisopgaven, og Direktør Tillge lykønskede sluttelig Aarets Dimittender. Efter Formandens Tale aflagde Direktør, Professor Christen Møller Beretning om Handelshøjskolens Arbejde i det forløbne Aar. Derefter spillede Kgl. Kapelmusikus Niels Simon Christiansen akkompagneret af Pianisten Boris Linderud Mozarts Violinkoncert Nr. 5 i A-Dur.

I Handelsvidenskabelig Studieklub har der paa Grund af Spærretiden kun været afholdt to Møder med Foredrag:
Sekretær i Statistisk Departement, cand.

polit. Johs. Nielsen Detailpristallet.
Civilingeniør Haldor Topsøe Vort Produktionsliv med særligt Henblik paa Industriens Forhold.

Klubben talte ved Aarets Slutning 1207 Medlemmer.

Af Handelsvidenskabeligt Tidsskrift er udsendt af 7. og 8. Aargang Numrene 39—44 incl.

I Bankklubben har der i Aarets Løb været afholdt følgende Foredrag:

- Lektor, Kontorchef K. Brodthagen H. D. . Danmarks økonomiske Situation.
 F. A. Melbye H. D. Betragtninger fra et 6 Mdrs. Studie-
 ophold hos Svenska Handels-Banken
 i Stockholm.
 Cand. merc. Aage Christiansen Bankernes »Salgsarbejde«.

Klubben tæller ved Aarets Udgang 97 Medlemmer.

I Forsikringsklubben har der i Aarets Løb været holdt følgende Foredrag:

- Fuldmægtig, cand. polit. Hans E. Martens Skal vi forbyde Overførsel af Skades-
 og Fuldmægtig V. S. Rasmussen H. D. forsikringer?
 Søassuranceekspert, Kaptajn J. Fabricius .. Bjergning.
 Statsepidemiolog, Dr. med. Juul Hennig-
 sen Danmarks Epidemiberedskab.
 Direktør Wahl Asmussen Gallupundersøgelser.

Desuden er der gennemført følgende Forelæsningsrækker:

- Landsretssagfører B. N. Gulbrandsen Juridiske Grundprincipper.
 Landsretssagfører Gregers Koefoed Lovgivning og Domspraksis i Med-
 arbejderforhold.

Klubben havde ved Aarets Udgang 343 Medlemmer.

Handelsvidenskabelig Reklameklub har paa Grund af Forholdene i det forløbne Aar indskrænket Mødevirkso-
 heden. Der har dog foruden nogle traditionelle, kammeratlige Sam-
 menkomster været afholdt følgende Foredrag:

- Direktør, cand. jur. Th. Aarup Hansen H.D. Hvad hæfter Reklamesælgeren for?
 Prokurist Poul Agger H. D., Reklamekon-
 sulent Peter Olufsen H. D. og Direktør
 W. Reinhard H. D. Hvorledes min Branche klarer sig un-
 der Krigen.

Endvidere har Klubben aflagt et Besøg paa Den Grafiske Høj-
 skole.

Handelsvidenskabelig Reklameklub omfatter nu 100 H. D.ere i
 Salgsorganisation og Reklame samt 6 Lærere og Censorer ved Studiet.

H. A.-Sammenslutningens mangeaarige Formand, Underdirektør Bernh. Baaring (H. A. 1929) ønskede i April 1943 at nedlægge sit Hverv og blev afløst af Civilingeniør G. S. Schnedler (H. A. 1930).

Foreningen havde planlagt en Række offentlige Foredrags- og Diskussionsmøder, men paa Grund af Spærretid blev de fleste aflyst. Følgende blev dog gennemført med god Tilslutning fra Medlemmerne:

Sekretær i Udenrigsministeriet, cand. polit.

Ejvind Bartels De engelske og amerikanske Valuta-planer for Efterkrigstiden.

Reklamechef P. Mogensen Den offentlige Mening.

I Maanederne Januar—April afholdtes den 3. Torsdag i Maanedens Frokostmøder i Restaurant »Karnappen«, hvor Medlemmerne mødtes.

Nyhedsbreve udsendtes med jævne Mellemlum og gennem disse modtog Medlemmerne Nyheder fra Handelshøjskolen og fra Foreningens Virksomhed samt kortere og længere Referater af Foredragene; sidstnævnte er særlig af Betydning for Foreningens udenbys Medlemmer.

H. A.-Sammenslutningen talte ved Aarets Slutning ca. 200 Medlemmer.

I Handelsklubben blev der i Efteraarssæsonen paa Grund af de særlige Forhold ingen Møder holdt, men i Foraarsæsonen holdtes der følgende Møder:

Propagandachef Poul B. Christensen H. A.

og H. D. (Berlingske Tidende) Enkelte Sider af det amerikanske »public relations« Arbejde.

Sekretær, cand. polit. Henning Ravnholt

(F. D. B) Nogle økonomiske Efterkrigstidsproblemer.

Følgende fire Medlemmer indledte en Drøftelse af Emnet: »Hvorledes har Deres Branche klaret sig under Krigen?«:

Sekretær Viggo Markwarth H. D. (Medicinalindustrien).

Sekretær P. Norsmann H. D. (Stormagasiner).

Sekretær Erik Adamsen H. D. (Frøbranchen).

Sekretær E. Waldmann H. D. (Speditionsbranchen).

Ved Aarets Slutning talte Handelsklubben 96 Medlemmer.

Handelssproglig Studieklub har i Aarets Løb afholdt ca. 15 Studiekredsaftener, hvor der er gennemgaaet engelske Digte og Oversættelsestekster.

De erhvervsøkonomiske Foreningers Fællesraad har for de tilsluttede Foreningers Medlemmer afholdt følgende Møde:

Professor, Dr. jur. Fr. Vinding Kruse »Solidaritet i Erhvervslivet«.

Med Støtte fra Foreningen til unge Handelsmænds Uddannelse har endvidere været afholdt følgende humanistiske Sammenkomst:

Professor, Dr. phil. Vilh. Grønbech »Kulturen i Dag og i Morgen«.

Kgl. Skuespiller Svend Methling Oplæsning bl. a. af Johannes V. Jensens Værker.

Paa Grund af Spærretiden har det ikke været muligt for Fællesraadet at afholde andre Møder i Sæsonen 1943/44, og af samme Grund blev der heller ikke arrangeret nogen Midsommerfest.

Herudover har Fællesraadet udbygget Arbejdet med Koordination af de enkelte Foreningers Møderækker og har iøvrigt behandlet en Række forskellige Spørgsmaal af fælles Interesse for de tilsluttede Foreninger, ligesom man har søgt nærmere Kontakt paa forskellige Punkter med Skolens Ledelse.

TILGANG OG AFGANG

DET ERHVERVSØKONOMISKE GRUNDSTUDIUM

I Efteraarsemestret 1943 blev der optaget 56 Studerende, hvoraf 13 med nysproglig Studentereksamen, 20 med matematisk-naturvidenskabelig Studentereksamen, 1 med Real-, Studenter- og Højere Handelseksamen, 1 med Real- og Højere Handelseksamen, 7 med med Real- og Handelseksamen, 1 med Real-, Handelsmedhjælpereksamen og Statskontrolleret Prøve i Engelsk, 10 med Real- og Handelsmedhjælpereksamen, 2 med Realeksamen og Afgangsprøven i Bankvæsen og 1 med Realeksamen.

De, der ikke havde Studentereksamen, optoges endeligt som Studerende fra Foraarssemestret 1944.

I Foraarssemestret var der 51 1. Aars Studerende.

Alle nye Studerende havde som det ene af de to forlangte Fremmedsprog Engelsk, 51 havde som det andet Tysk, 2 Fransk og 3 Spansk. Desuden havde 1 Studerende Fransk som valgfrit Fag.

I Efteraarsemestret var der 42 2. Aars Studerende, i Foraarssemestret 39, hvoraf 32 indstillede sig til Prøverne i Sprog ved Afgangsprøven fra Det erhvervsøkonomiske Grundstudium i Maj/Juni, der afholdtes for første Gang efter 5-Semestersordningen.

Desuden indstillede der sig til Afgangsprøven fra Det erhvervsøkonomiske Grundstudium i Maj/Juni 4 Studerende efter 4-Semestersordningen.

Til den særlige Forberedelse om Aftenen til Afgangsprøven fra Det erhvervsøkonomiske Grundstudium for Studerende med Diplomprøven var der i Efteraarsemestret 5 og i Foraarssemestret 3 Studerende. Af disse indstillede 2 Studerende sig til Afgangsprøven i Maj/Juni.

Til den i Studieplanen fastsatte 2 Maaneders Volontørtjeneste for de Studerende, der ikke inden deres Optagelse paa Handelshøjskolen har været i Praksis, har efterfølgende Firmaer taget imod vore Studerende i Sommerferien:

A/S Dansk Pressefabrik, København.

Akts. De Danske Spritfabrikker, Aalborg, København og Odense.

Grosserer Aage Fog, København.

A/S Frederikshavns Bank, Frederikshavn.

Skibsmægler Chr. Jensen, Aalborg.
 A/S Nakskov Skibsværft, Nakskov.
 A/S P. & S. Plum, København.
 Louis Poulsen & Co. A/S, København.
 Silkehuset, Akts., København.
 A/S Th. Wessel & Vett, København.

Som Censorer ved Afgangsprøven fra Det erhvervsøkonomiske Grundstudium medvirkede i:

Erhvervsøkonomi: Økonomidirektør Holger Koed, Direktør, Civilingeniør Svend Mansted H. D., Lektor, cand. polit. P. Sveistrup og Direktør Paul Tillge.
 Nationaløkonomi: Økonomidirektør, cand. polit. Holger Koed og Professor, Dr. polit F. Zeuthen.
 Erhvervsret: Professor, Dr. jur. Stig Juul og Veksellerer, cand. jur. Fl. G. Wulff.
 Engelsk: Professor, Dr. phil. N. Bøgholm og Direktør H. O. Damgaard-Nielsen.
 Tysk: Undervisningsminister, Dr. phil. A. Højberg Christensen og Grosserer Kay Uhrenholdt.
 Fransk: Lektor N. Chr. Nielsen og Direktør Kay Sonne-Hansen.

Studenterraadet.

Valg til Studenterraadet fandt Sted i Oktober. Konstitutionen for Aaret 1943—44 blev følgende:

Formand: *Torkild Thomsen.*
 Kasserer: *Jens Kaastrup Olsen.*
 Sekretær: *Annelise Spanger Andersen.*
 Raadsvalgt: *Jens Brandt Jensen.*

Studenterraadet har i det forløbne Aar fortsat sin Virksomhed som Repræsentation for de Studerende under Grundstudiet og Forberedelsen til Den tresproglige Korrespondentprøve saavel inden for Skolens Rammer som udadtil. Raadet er repræsenteret i:

Danmarks nordiske Studenterudvalg.
 Dansk Studiefond.
 Danske Studenters Fællesraad.
 Stipendieforeningen »Studenternes Venner«.
 International Student Service.

De Studerende ved Handelshøjskolens Dagstudier deltager i Studentergymnastikken i den nye Mønstedhal og i Studenterforeningen.

Den 21. Marts 1944 arrangeredes en Fest i Karnappen, hvor »Den Gyldenblonde« og Aase Ziegler sørgede for Underholdningen og Kapelmester Fabricius-Bjerre leverede Musikken.

I det forløbne Aar har Raadet skaffet de Studerende Billetter til stærkt reducerede Priser til Det Kongelige Teater, Frederiksberg Teater og Riddersalen.

Handelsvidenskabeligt Studenterraad deltog endvidere i den praktiske Tilrettelæggelse af Studieturen til Næstved den 23. og 24. Maj, som er omtalt andetsteds.

De Studerende under Specialstudierne har oprettet et Studieraad i Lighed med Det handelsvidenskabelige Studenterraad.

H. D. Bladet.

I den forløbne Periode har man fra Redaktionens Side især bestræbt sig paa at gøre H. D. Bladets Stof saa afvekslende og levende, som det er muligt indenfor de faglige Rammer. Som et Resultat af disse Bestræbelser har man udvidet Bladet til 12 Sider og inkorporeret en maanedlig Nyhedsside fra den jydsk Handelshøjskole i Aarhus. Endvidere har man optaget en Medarbejder fra Det erhvervsøkonomiske Grundstudium, saaledes at Bladet nu fremtræder som Organ for samtlige Studerende ved Handelshøjskolen.

Udadtil har man søgt at gøre en beskeden Indsats i det Arbejde, der til Stadighed gøres for at udbrede Kendskabet til og Interessen for Studierne ved Handelshøjskolen, ved at lade Bladet tilgaa en Række førende Erhvervsvirksomheder, hvorved man har skabt et fast Bindeled mellem Skolen og Erhvervene.

Fra og med Februar Nummeret 1944 er Bladet redigeret af O. Friis-Jensen.

ERHVERVSØKONOMISKE SPECIALSTUDIER

I 1943/44 var der en Tilgang af 526 nye Studerende under de forskellige Specialstudier.

Under Bankvæsen blev der optaget 18 Studerende, hvoraf 14 med Realeksamen og Afgangsprøven fra Bankskolen, 1 med Studenter-

eksamen og Afgangsprøven fra Bankskolen, 2 med Afgangsprøven fra Bankskolen og 1 med Real- og Handelsmedhjælpereksamen.

Til 1. Del af Diplomprøven indstillede sig 13 Studerende, hvoraf 11 bestod. Til 2. Del af Diplomprøven indstillede sig 10 Studerende, der alle bestod.

Under Forretningsorganisation blev der optaget 144 nye Studerende, hvoraf 6 med Studentereksamen og Afgangsprøven fra Det erhvervsøkonomiske Grundstudium, 18 med Højere Handelseksamen, 1 med Studenter- og Handelseksamen, 9 med Real- og Handelseksamen, 1 med Handelsmedhjælper- og Handelseksamen, 2 med Handelseksamen, 2 med Studenter- og Handelsmedhjælpereksamen, 34 med Real- og Handelsmedhjælpereksamen, 13 med Handelsmedhjælpereksamen, 1 med Realeksamen og Afgangsprøven fra Bankskolen, 4 med Realeksamen og Afgangsprøven fra Forsikringsskolen, 1 med 1. Del af statsvidenskabelig Eksamen, 10 med Civilingeniør-eksamen, 12 med Studentereksamen, 23 med Realeksamen og 7 med andre Eksaminer.

Til 1. Del af Diplomprøven indstillede sig 91 Studerende, hvoraf 67 bestod. Til 2. Del af Diplomprøven indstillede sig 32 Studerende, hvoraf 25 bestod.

Under Brandforsikring blev der optaget 6 nye Studerende, hvoraf 5 med Realeksamen og Afgangsprøven fra Forsikringsskolen og 1 med Studentereksamen.

Til 1. Del af Diplomprøven indstillede sig 6 Studerende, som alle bestod. Til 2. Del af Diplomprøven indstillede sig 5 Studerende, som alle bestod.

Under Genforsikring blev der optaget 4 nye Studerende, hvoraf 3 med Realeksamen og Afgangsprøven fra Forsikringsskolen og 1 med Studentereksamen.

Under Livsforsikring blev der optaget 3 nye Studerende, som alle havde Realeksamen og Afgangsprøven fra Forsikringsskolen.

Til 1. Del af Diplomprøven indstillede sig 11 Studerende, hvoraf 8 bestod. Til 2. Del af Diplomprøven indstillede sig 6 Studerende, som alle bestod.

Under Søforsikring blev der optaget 3 nye Studerende, hvoraf 1 med Studentereksamen og Afgangsprøven fra Forsikringsskolen og 2 med Realeksamen og Afgangsprøven fra Forsikringsskolen.

Til 1. Del af Diplomprøven indstillede sig 3 Studerende, hvoraf 2 bestod.

Under Ulykkesforsikring blev der optaget 3 nye Studerende, som alle havde Realeksamen og Afgangsprøven fra Forsikrings-skolen.

Til 1. Del af Diplomprøven indstillede sig 9 Studerende, hvoraf 7 bestod. Til 2. Del af Diplomprøven indstillede sig 6 Studerende, som alle bestod.

Under Regnskabsvæsen blev der optaget 230 nye Studerende, hvoraf 4 med Studentereksamen og Afgangsprøven fra Det erhvervsøkonomiske Grundstudium, 1 med Diplomprøven i Bankvæsen, 18 med Højere Handelseksamen, 5 med Real-, Handelsmedhjælper- og Handelseksamen, 4 med Real- og Handelseksamen, 5 med Handelsmedhjælper- og Handelseksamen, 4 med Handelseksamen, 2 med Studenter- og Handelsmedhjælpereksamen, 4 med Real- og Handelsmedhjælpereksamen og Afgangsprøven fra Bankskolen, 79 med Real- og Handelsmedhjælpereksamen, 2 med Handelsmedhjælpereksamen og Afgangsprøven fra Bankskolen, 12 med Handelsmedhjælpereksamen, 25 med Realeksamen og Afgangsprøven fra Bankskolen, 2 med Realeksamen og Afgangsprøven fra Forsikringsskolen, 1 med Civilingeniør-eksamen, 1 med 1. Del af statsvidenskabelig Eksamen, 8 med Studentereksamen, 48 med Realeksamen og 5 med andre Eksaminer.

Til 1. Del af Diplomprøven indstillede sig 123 Studerende, hvoraf 96 bestod. Til 2. Del af Diplomprøven indstillede sig 76 Studerende, hvoraf 45 bestod.

Under Salgsorganisation og Reklame blev der optaget 65 nye Studerende, hvoraf 3 med Studentereksamen og Afgangsprøven fra Det erhvervsøkonomiske Grundstudium, 6 med Højere Handelseksamen, 2 med Real-, Handelsmedhjælper- og Handelseksamen, 1 med Handelsmedhjælper- og Handelseksamen, 1 med Handelseksamen, 2 med Studenter- og Handelsmedhjælpereksamen, 25 med Real- og Handelsmedhjælpereksamen, 6 med Handelsmedhjælpereksamen, 2 med Realeksamen og Afgangsprøven fra Forsikringsskolen, 5 med Studentereksamen, 1 med Civilingeniør-eksamen, 8 med Realeksamen og 3 med andre Eksaminer.

Til 1. Del af Diplomprøven indstillede sig 46 Studerende, hvoraf

29 bestod. Til 2. Del af Diplomprøven indstillede sig 12 Studerende, hvoraf 9 bestod.

Under V a r e h a n d e l blev der optaget 50 nye Studerende, hvoraf 11 med Højere Handelseksamen, 1 med Real-, Handelsmedhjælper- og Handelseksamen, 3 med Real- og Handelseksamen, 17 med Real- og Handelsmedhjælpereksamen, 4 med Handelsmedhjælpereksamen, 4 med Studentereksamen, 7 med Realeksamen og 3 med andre Eksaminer.

Til 1. Del af Diplomprøven indstillede sig 14 Studerende, hvoraf 8 bestod. Til 2. Del af Diplomprøven indstillede sig 17 Studerende, hvoraf 16 bestod.

Som Censorer ved 1. Del af Diplomprøverne medvirkede i:

Nationaløkonomi: Kontorchef, cand. polit. Ebbe Groes, Fuldmægtig, cand. polit. H. P. Gøtrik, Docent, Folketingsmand O. Himmelstrup og Grosserer, cand. polit. Anthon E. Nielsen.

Erhvervsret: Departementschef H. Jespersen, Kontorchef, cand. jur. P. Villadsen og Vekselerer, cand. jur. Flemming G. Wulff.

Statistik: Professor H. Cl. Nybølle.

Bankvæsen: Bankdirektør Olaf Hedegaard og Kontorchef Thorkel Jensen H. D.

Forretningsorganisation: Direktør, Civilingeniør Svend Mansted H. D. og Kontorchef, cand. polit. J. A. Vestbirk.

Brandforsikring, Søforsikring og Ulykkesforsikring: Direktør Kai Kjær og Direktør, cand. polit. G. E. Riemann.

Livsforsikring: Direktør, Dr. phil. L. Iversen og Direktør, Civilingeniør P. E. V. Lønborg.

Regnskabsvæsen: Underdirektør Bernh. Baaring H. A., stastaut. Revisor, cand. jur. Jørgen Jespersen og statsaut. Revisor Svend Larsen.

Salgsorganisation og Reklame: Sekretær Svend A. Holbæk og Direktør Paul Tillge.

Varehandel: Grosserer Hans Lund H. A. og Kontorchef, cand. polit. J. A. Vestbirk.

Som Censorer ved 2. Del af Diplomprøverne medvirkede i:

Bankvæsen: Bankdirektør Olaf Hedegaard og Kontorchef Thorkel Jensen H. D.

- Forretningsorganisation: Underdirektør Bernh. Baaring H. A. og Kontorchef, cand. polit. J. A. Vestbirk.
- Brandforsikring: Direktør, Civilingeniør Svend Brannov, Højesteretsdommer A. Drachmann Bentzon, Direktør, Civilingeniør N. Chr. Hafn, Højesteretssagfører Oluf Petersen og Direktør, Civilingeniør Poul Serup.
- Livsforsikring: Højesteretsdommer A. Drachmann Bentzon, Direktør, Dr. phil. L. Iversen, Direktør, Civilingeniør P. E. V. Lønborg og Højesteretssagfører Oluf Petersen.
- Ulykkesforsikring: Højesteretsdommer A. Drachmann Bentzon, Direktør Kai Kjær, Højesteretssagfører Oluf Petersen og Direktør, cand. polit. G. E. Riemann.
- Regnskabsvæsen: Regnskabschef Victor Holck, statsaut. Revisor Aage Nielsen, Højesteretssagfører Oluf Petersen, statsaut. Revisor J. P. Strobel og Vekselerer, cand. jur. Flemming G. Wulff.
- Salgsorganisation og Reklame: Sekretær Svend A. Holbæk og Redaktør Roger Nielsen.
- Varehandel: Generalkonsul, Direktør Waldemar Jacobsen, Grosserer Hans Lund H. A. og Kontorchef, cand. polit. J. A. Vestbirk.

HANDELSVIDENSKABELIG KANDIDATEKSAMEN

Under Forberedelsen til Handelsvidenskabelig Kandidateksamen blev der optaget 3 nye Studerende, hvoraf 2 med Afgangsprøven fra Det erhvervsøkonomiske Grundstudium og Diplomprøven i Salgsorganisation og Reklame og 1 med Afgangsprøven fra Det erhvervsøkonomiske Grundstudium og Diplomprøven i Forretningsorganisation.

Til Handelsvidenskabelig Kandidateksamen indstillede sig: Poul B. Christensen, der i Forvejen havde bestaaet Handelsvidenskabelig Afgangsprøve og Diplomprøven i Salgsorganisation og Reklame.

Efter at Poul B. Christensens skriftlige Arbejde:

Public Relations

var blevet godkendt, holdt han to Forelæsninger paa Handelshøjskolen over følgende Emner:

En Gennemgang af Begrebet Salgsomkostninger

og

Kan man vente at genfinde tidligere Tidens Konjunkturbevægelser i Efterkrigstidens Samfund?

Derefter blev der afholdt en mundtlig Eksamination i Tilknytning til det skriftlige Arbejde, hvorefter Poul B. Christensen erklæredes for bestaaet.

Som Censorer ved Kandidateksamen fungerede Departementschef Johs. Dalhoff og Sekretær Svend A. Holbæk.

DEN TRESPROGLIGE KORRESPONDENTPRØVE

I Efteraarsemestret 1943 blev der optaget 59 nye Studerende, hvoraf 52 med nysproglig Studentereksamen, 2 med mat.-nat. Studentereksamen og bestaaet Optagelsesprøve, 1 med Handelseksamen og 4 med Realeksamen og bestaaet Optagelsesprøve.

I Foraarssemestret var der 56 1. Aars Studerende. Til Prøven i Bogføring og Erhvervsret indstillede sig 55 Studerende.

Alle de Studerende havde Engelsk som Hovedsprog og Tysk som første Bisprog. Som andet Bisprog havde 40 Fransk og 19 Spansk.

I Efteraarsemestret var der 54 2. Aars Studerende og i Foraarssemestret 51.

Til Den tresproglige Korrespondentprøve indstillede sig 51 Studerende, hvoraf 48 bestod.

Som Censorer ved Den tresproglige Korrespondentprøve medvirkede i:

Engelsk: Professor, Dr. phil. N. Bøgholm og Direktør H. O. Damgaard-Nielsen.

Fransk: Lektor N. Chr. Nielsen og Direktør K. Sonne-Hansen.

Tysk: Undervisningsminister, Dr. phil. A. Højberg Christensen og Grosserer Kay Uhrenholdt.

Spansk: Prokurist H. V. Boye og Translatør, Dr. phil. Carl Bratli.

Dansk, Engelsk og Tysk Stenografi samt Maskinskrivning: Grosserer J. C. Bogstad og Sekretær, Translatør, Fru Ester Brinch.

Bogføring: Regnskabschef Victor Holck.

Erhvervsret: Højesteretssagfører Oluf Petersen.

FORBEREDELSEN TIL DEN EENSROGLIGE KORRESPONDENTPRØVE

Ved Efteraarsemestrets Begyndelse afholdtes Optagelsesprøven til Korrespondentskolen.

I 1943—44 var der en Tilgang af 251 nye Studerende.

Under Engelsk blev der optaget 170 nye Studerende, hvoraf 1 med Afgangsprøven fra Det erhvervsøkonomiske Grundstudium, 13

med Højere Handelseksamen, 83 med Statskontrolleret Prøve i Engelsk, 20 med Handelseksamen, 6 med Afgangsprøven fra Bankskolen, 4 med Afgangsprøven fra Forsikringskolen, 18 med nysproglig Studentereksamen og 25 efter bestaaet Optagelsesprøve.

Til Korrespondentprøven indstillede sig 63 Studerende, hvoraf 46 bestod.

Under Fransk blev der optaget 28 nye Studerende, hvoraf 6 med Den tresproglige Korrespondentprøve, 1 med Afgangsprøven fra Det erhvervsøkonomiske Grundstudium, 7 med Højere Handelseksamen, 4 med Statskontrolleret Prøve i Fransk, 6 med Studentereksamen og 4 efter bestaaet Optagelsesprøve.

Til Korrespondentprøven indstillede sig 15 Studerende, hvoraf 9 bestod.

Under Spansk blev der optaget 5 nye Studerende, hvoraf 1 med Den tresproglige Korrespondentprøve, 3 med Spanskprøven og 1 efter bestaaet Optagelsesprøve.

Til Korrespondentprøven indstillede sig 9 Studerende, hvoraf 6 bestod.

Under Tysk blev der optaget 48 nye Studerende, hvoraf 3 med Den tresproglige Korrespondentprøve, 3 med Højere Handelseksamen, 5 med Handelseksamen, 18 med Statskontrolleret Prøve i Tysk, 10 med nysproglig Studentereksamen og 9 efter bestaaet Optagelsesprøve.

Til Korrespondentprøven indstillede sig 47 Studerende, hvoraf 40 bestod.

Som Censorer ved Den eensproglige Korrespondentprøve medvirkede i:

Engelsk: Lektor, Dr. phil. Alf. Brahde, Lektor O. Kaalund-Jørgensen, Translatør V. Knippel og Direktør C. Møller-Nielsen.

Fransk: Lektor N. Chr. Nielsen og Direktør K. Sonne-Hansen.

Spansk: Prokurist H. V. Boye og Translatør, Dr. phil. Carl Bratli.

Tysk: Undervisningsminister, Dr. phil. A. Højberg Christensen og Direktør Sv. Aa. Wesarg.

FORBEREDELSEN TIL TRANSLATØREKSAMEN

Ved Efteraarsemestrets Begyndelse afholdtes Optagelsesprøve til Translatørskolen.

I Maj 1944 afholdtes Prøve i Retslære for de Studerende i yngste Translatørklasse. Prøven blev bestaaet af 20 Studerende.

I Translatørskolen var der i 1943—44 en Tilgang af 45 nye Studerende.

Under Engelsk blev der optaget 29 nye Studerende, hvoraf 9 med Den tresproglige Korrespondentprøve, 14 med Den eensproglige Korrespondentprøve og 6 efter bestaaet Optagelsesprøve.

Til Translatøreksamen indstillede sig 11 Studerende, hvoraf 3 bestod.

Under Fransk blev der optaget 6 nye Studerende, hvoraf 2 med Den eensproglige Korrespondentprøve og 4 efter bestaaet Optagelsesprøve.

Til Translatøreksamen indstillede sig 7 Studerende, hvoraf 2 bestod.

Under Spansk blev der optaget 3 nye Studerende, der alle havde Den eensproglige Korrespondentprøve i Forvejen.

Til Translatøreksamen indstillede sig 1 Studerende, som bestod.

Under Tysk blev der optaget 7 nye Studerende, hvoraf 1 med Den tresproglige Korrespondentprøve, 3 med Den eensproglige Korrespondentprøve og 3 efter bestaaet Optagelsesprøve.

Til Translatøreksamen indstillede sig 8 Studerende, hvoraf 2 bestod.

SPANSKPRØVEN

Under Forberedelsen til Spanskprøven blev der optaget 31 nye Studerende.

Til Spanskprøven indstillede sig 11 Studerende, hvoraf 9 bestod.

Som Censorer ved Spanskprøven medvirkede Prokurist H. V. Boye og Translatør, Dr. phil. Carl Bratli.

UDDANNELSE AF HANDELSSKOLELÆRERE

I Efteraarssemestret 1943 afholdtes Forelæsninger over Handelsskolernes Organisation og over Didaktik for dem, der ønsker at uddanne sig til Faglærereksamen i Handelsfag. Forelæsningerne holdtes af Direktør for Handelsskoleundervisningen, cand. mag. Osvald Larsen, og de afsluttedes med en Prøve.

Udover disse Forelæsninger har der i det forløbne Aar for første Gang været afholdt Øvelser i Grammatik og Fonetik.

EKSAMINER

Følgende bestod Afgangsprøven fra Det erhvervsøkonomiske Grundstudium:

Gaston Hansen, Preben	g+
Stürup, Mogens Georg Kristoffer	g+

Følgende bestod Diplomprøven i:

Bankvæsen.

Dyhr Andersen, Mogens	mg+
Harhorn, Bent Mandix Weinhold	mg÷
Klein, Svenn Waldemar	mg÷
Lindgreen, Orla Bjørn	mg+
Marvits, Knud	mg
Mehlbye, Anker Gustav	g+
Nørgaard Andersen, Svend	ug÷
Olsen, Willy	ug÷
Sørup, Johannes Dauer	mg
Volfing, Carit Ejnar	mg

Forretningsorganisation.

Alvin, Ib	mg÷
Andersen, Børge Leif	mg+
Bender Larsen, Poul	mg÷
Bresta, Alf Gustav	mg÷
Christensen, Knud	mg÷
Halden, Ernst Willy	g+
Halse, Louis Aasted	mg÷
Hansen, Hans Erik	mg
Hansen, Hartvig Lauritz	g+
Hiul Christensen, Preben	mg÷
Holle, Hakon Gustav	ug÷
Høybye, Svend Mogens	g+
Jørck, Knud Herbert	mg
Klitgaard, Aksel	mg+
Larsen, Erik	mg÷

Madsen, Egon Chr.	mg
Olsen, Orla	mg÷
Porsberg, Erik	mg÷
Rasmussen, Viggo Jablowsky	mg
Sjøgreen, Albertus Karl	mg÷
Schou, Bent	mg÷
Suder, Jørgen Anton	mg
Toft, Hans Christian	g+
Weinel, Jørgen Anders Heinrich	g+
Wiene, Stig	mg÷

Brandforsikring.

Bramsen, Ole Ludvig Ernst	mg
Hansson, Sven Ove Gerhardt	mg+
Heidemann, Børge Aage	mg+
Holst, Per	mg
Pedersen, Vagn Ove	mg÷

Livsforsikring.

Bartholdy, Peter Andreas	mg+
Larsen, Margrethe	mg÷
Løppenthien, Henning Kurt	mg÷
Rasmussen, Knud Ejner	mg
Slejsner, Gry Vibeke	g+
Worm-Leonhard, Sigurd	g+

Ulykkesforsikring.

Bernbom Hansen, Carl Emil Børge	mg÷
Christensen, Erik	mg÷
Hansen, Vilhelm August	mg÷
Nielsen, Eny Alfred	mg
Overbye-Carstensen, Erik	mg
Rasmussen, Egon Halvor	g+

Regnskabsvæsen.

Allum, Erik Chr.	mg÷
Andersen, Bjarne Holger	mg÷
Andersen, Helge	mg÷
Bach Lynge, Villy	mg÷
Birkedal-Olsen, Vagn	mg÷
Bjerre Poulsen, Arne	mg÷

Bruun, Thorkild	mg
Bülow Johansen, Erik	mg
Christensen, Morten Alfred	mg÷
Christiansen, Emil Harald	mg÷
Dehn, Kaj	g+
Friis, Gerhard Børge Jacobsen	mg
Gudnitz, Eigil	mg
Hanssen, Svend Aage Chr.	g+
Hede, Poul Arne	mg+
Hoffmann, Emil Johannes	g+
Holm Knudsen, Svend Aage	mg÷
Holst Jensen, Jens	g+
Jensen, Hans Peter	mg÷
Jørgensen, Vilhelm Asmus	mg÷
Lamp, Knud Emil Louis	mg
Lange Rasmussen, Axel	mg÷
Larsen, Jørgen	mg
Larsen, Malthe Hovmann	mg+
Liliegreen, Anker Heinrich	mg
Middelboe, Bernhard Edvard	g+
Mouritzen, Arne	mg÷
Møller, Tage Frimand	mg
Nedergaard-Hansen, Ketil	g+
Nemborg, Ruth Frahm	mg
Nielsen, Hans Frederik Rasmus	mg÷
Nielsen, Ingeman	mg
Nielsen, Kaj Hans	mg
Nystrup, Aage Emil	g+
Olsen, Vagn Alfred	g+
Petersen, Egon Kamillo	mg÷
Petersen, Henning Erhardt	mg÷
Petersen, Jens	ug÷
Præstmark, Poul Emil Vilhelm	g+
Rasmussen, Carl Preben	mg
Søndergaard Jørgensen, Svend Ejner	mg÷
Thon, Ulf William	g+
Wiesel, Elisabeth Marie	g+
Wilkenschildt, Ebbe	g+
Winkel Jørgensen, Knud	mg÷

Salgsorganisation og Reklame.

Andersen, Erik Vagn	g+
Bjerrum Møller, Wilfred	mg÷
Carlsson, Torben Four	mg
Hendriksen, Max Louis	mg
Juhl Christiansen, Børge	mg÷
Mynster, Karl Erik	mg÷
Møller, Ejvind Christensen	mg÷
Petersen, Knud Aage	mg÷
Therp, Jens	mg

Varehandel.

Aagaard-Svendsen, Leif	mg÷
Bertelsen, Svend Thorsten	g+
Buch Hansen, Niels Erik	mg
Darting, Kay	mg÷
Groth Clausen, Mogens	ug÷
Hagemeister, Per Juel	mg÷
Harrsen, Egon	mg÷
Jensen, Jørgen	mg
Larsen, Hans Otto Johan	ug÷
Nielsen, Poul Bertel	g+
Philipson, Vagn Einar Valdemar	mg÷
Ploug Hansen, Leo	g+
Rosenquist, Gunnar	g+
Rørvig, Knud Henrik	mg÷
Weincke, Jørgen Peter Arboe	mg
Vestergaard Larsen, Anders	g+

Handelsvidenskabelig Kandidateksamen blev bestaaet af:

Poul B. Christensen.

Revisoreksamen.

Ved den teoretiske Del af Revisoreksamen (afholdt af Handelsministeriet Efteraaret 1943) bestod 16, der i Forvejen havde Diplomprøven i Regnskabsvæsen, Prøven i Revisionsteknik.

Den praktiske Del af Prøven for statsautoriserede Revisorer (af-

holdt af Handelsministeriet Efteraaret 1943) blev bestaaet af følgende, der i Forvejen havde Diplomprøven i Regnskabsvæsen:

Andersen, Hjalmar
 Andersen, Ove Volmer
 Berthelsen, Jens Erik
 Bjergsted, Frederik Ludvig
 Buus, Carl Gustav
 Haamann, Erik Christian
 Hansen, Lorenz Johannes
 Jensen, Hugo Frederik Vilhelm
 Jønch-Clausen, Bjarne Eilert
 Konnerup, Jørgen Otto Guldberg
 Nærø, Erik
 Oxenbøll, Evald
 Rasmussen, Hans Vilhelm
 Schmidt, Asger Sqvorup
 Sørensen, Svend Westy Søren

Følgende bestod Den tresproglige Korrespondentprøve:

Bau Madsen, Esther Kirstine Therese	mg÷
Bro Christensen, Elise Inger	g+
Bentzen, Elise Margrethe	mg
Christiansen, Tove Muriel	g+
Fausbøll, Ellen Louise	mg÷
Fischer, Harald	g+
Frandsen, Lis Kallehave	mg÷
Frederiksen, Vibeke	mg
Hansen, Carrol Elisabeth Emma	mg
Heegaard Poulsen, Aase	mg÷
Heering, Grethe	g+
Helweg Mikkelsen, Eva Louise	mg÷
Hjeje, Jette Johanne	mg
Hintze, Birte	mg
Jacobsen, Else Gudrun	g+
Jacobsen, Grethe Lis	mg÷
Jensen, Else Bothilde	mg
Jønsson, Grethe Kirsten	mg÷

Jørgensen, Ilse	g+
Jørgensen, Karen Margrethe	mg+
Kinch, Aase	mg÷
Kjørboe, Fritze	mg+
Kreiberg, Else	mg
Kruse, Birte	mg
Linderstrøm Lang, Lise Lone	g+
Lund, Edith Marie	mg÷
Lunn, Agnete Laurentze Marie	mg÷
Møller, Lissen	mg
Nielsen, Annelise Elisabeth	mg
Nielsen, Ester Kofoed	mg
Nielsen, Lilli Kastberg	mg÷
Nielsen, Sonja	mg
Olesen, Vibeke Lützau	mg÷
Petersen, Karen Elly Grete	mg+
Pedersen, Lis Laurette	mg÷
Petersen, Ninna	mg÷
Petersen, Orla Anker	g+
Rager, Bodil	mg÷
Rasmussen, Edith	mg
Rasmussen, Lise	mg+
Schaumburg Kristensen, Birte	mg
Schöndorff, Bente	mg
Skjoldborg, Lis Birgit	mg÷
Skov, Kirsten	mg÷
Sørensen, Maria Bjødstrup	g+
Tofft, Eva Margrethe	mg
Vange, Ellen	mg
Villumsen, Maria Louise	mg÷

Følgende bestod Den eensproglige Korespondent-
prøve:

Engelsk.

Andersen, Aase	mg÷
Bird, Jørgen Peter	mg
Bockholt, Billy Gustav	ug÷
Brandt, Lilly	mg

Brix-Pedersen, Albert	mg
Buch, Hans	mg
Christensen, Andreas Chr.	mg
Danielsen, Svend Nikolaj	mg÷
Ejlskov Hansen, Mogens	mg
Harding, Poul	mg
Hänschell, Poul Hother	mg÷
Jacobsen, Aase Karen	mg
Jacobsen, Erik Preben	mg÷
Jacobsen, Helge Preben Holger	mg÷
Jensen, Helge Chr.	mg
Jørgensen, Willy Knud	mg÷
Kraiberg, Hans	mg
Krarup Jørgensen, Rigmor	mg
Lind, Andreas Wilhelm	mg÷
Lotzfeldt, Ellen	mg
Lyngbye, Knud	mg÷
Methling, Lise	mg+
Milan Petersen, Alfred	ug÷
Musaeus, Henri Chr. Frantz	mg÷
Müller, Signe Bruhn	ug÷
Møen, Anders	mg÷
Møller Sørensen, Grethe	mg
Nielsen, Birgit Inger	mg
Nordal, Vibeke	mg+
Nordahl Jensen, Hans	mg÷
Olsen, Mogens Ulrich Reinhardt	mg÷
Paludan Møller, Curt	ug÷
Petersen, Jørgen Knud	mg
Plum, Birthe	mg
Qvist, Bergliot Gunver	mg÷
Ramsing Bendixen, Estrid Nina Julie	mg÷
Revsgaard, Søren	mg
Rosenstand, Palle Knud	mg÷
Rud Petersen, Flemming	mg÷
Schomacher, Elsemarie	mg
Steffensen, Ole Steffen	mg÷
Svenningsen, Elsa Ruth	mg÷
Wiedekam Jensen, Geert	mg÷

Wiedemann, Elna	mg
Wiemann, Herman Arnold	mg
Willert, Poul Chr.	mg÷

Fransk.

Andersen, Grete	mg
Bach, Margrethe	mg÷
Bramsnæs, Frode	mg
Buus, Anne Lise	mg
Gerlow, Maud Ingrid	mg÷
Grønborg, Else Margrethe Mathilde	mg÷
Kesteholz, Ellen Johanne	mg÷
Norsker, Helmuth	mg+
Schiøler, Jean	mg

Spansk

Brotby, Ole Krag	mg÷
Düsterdich, Ingrid	mg
Larsen, Harry	mg+
Madsen, Poul	mg+
Salling, Knud	mg
Wulff, Svend	mg÷

Tysk.

Andersen, Erna	mg+
Bergqvist, Hans Wilhelm	mg
Blædel, Kirsten	mg÷
Bruun, Ingeborg Harriet	mg+
Buchreitz Jensen, Else	mg
Cardel, Knud Robert William	mg+
Danielsen, Ellen Margrethe	mg
Danielsen, Inger Emilie Henriette Lilly	mg÷
Edouard, Jytte Gurli	mg÷
Fessel, Esther	mg
Flyge, Bergliot Lillemor	ug÷
Fossing, Kjeld	mg
Guldberg Madsen, Rebekka	mg÷

Hald, Inger Kirstine Johanne	mg
Hansen, Erik Jørgen	mg
Holm, Mogens	mg÷
Holst-Hansen, Karen	mg
Jensen, Hans Chr.	mg
Jensen, Ingrid Marie	mg÷
Kirchoff, Annie	mg+
Larsen, Carl Johan	mg
Madsen, Vibeke	mg+
Mertz Jensen, Agnete	mg
Nielsen, Svend Søren	mg
Olsen, Knud	ug÷
Pedersen, Knud Børge	mg
Petersen, Axel Werner	mg
Petersen, Ellen Margrethe	mg
Ramsing, Tove Emilie	mg
Rasmussen, Helga	mg
Ring, Adda Marie	mg+
Rottensteen, Marie	mg+
Schlosser, Inger Lise	mg
Schramm, Vibeke	mg
Schönfeld, Edel	mg+
Steenholt, Tove	ug÷
Talbro, Egon	mg
Tastum, Per	mg÷
Topp-Pedersen, Erik Preben	mg÷
Wagner, Kjeld Goos	mg

Følgende bestod Spanskprøven:

Fog, Ingrid	mg
Hansen, Niels	mg+
Hynne-Andersen, Ove Valdemar	mg÷
Jensen, Gertrud Anna	mg+
Jørgensen, Tove Karen	mg÷
Klarskov Jensen, Else	g+
Madsen, Ingvar	mg
Sloth Andersen, Erik Flemming	mg
Tvede, Tage Kay	mg÷

Translatørekseramen (afholdt af Handelsministeriet) blev bestaaet af følgende:

<i>Engelsk.</i>	Speciale	Hovedkarakter Points
Christensen, Svend	Kommercielt Sprog	54
Malmos, Poul	—	55
Mortensen, Torkild	—	54
<i>Fransk.</i>		
Jensen, Knud Christian	—	58
Stenbæk, Gudrun	—	57
<i>Spansk</i>		
Ringgaard, Gerda	—	63
<i>Tysk.</i>		
Jacobsen, Inger	—	54
Mortensen, Paul	—	61

LITTERÆRE ARBEJDER
AF HANDELSHØJSKOLENS LÆRERE AUGUST 1943—JULI 1944

Professorer.

Kjær Hansen, Max, Dr.

Udenrigstjenesten og Danmarks fremtidige Arbejde paa de udenlandske Markeder (Det danske Marked, 1944 S. 1—10).

Winding Pedersen, H.

Virksomhedernes Prispolitik (Hages Haandbog for Handel og Industri. Bd. 1. Kbh. 1944, S. 587—616).

Inflation og Midlerne derimod (Nationaløkonomisk Tidsskrift, 1943, S. 301—17).

Diskussionen om Inflationens Bekæmpelse (sammesteds, 1943, S. 444—55, 1944, S. 95—98).

Docenter.

Hansen, Palle H. D., statsaut. Revisor.

Regnskabsvæsen (Hages Haandbog for Handel og Industri. Bd. 1. Kbh. 1944, S. 138—354).

Revision (s. m. K. G. Jensen) (sammesteds Bd. 1. 1944, S. 355—403).

Den revisionstekniske Metode (Revision og Regnskabsvæsen, 1943, S. 405—11. — Diskussionsindlæg 1944, S. 62—68, 164—65).

Kobbernagel, Jan, Landsretssagfører.

Erhvervsretten i Grundtræk. Kbh. 1944. 458 S.

Erhvervsretlige Love. Kbh. 1944. 372 S.

Virksomhedsformer (Hages Haandbog for Handel og Industri. Bd. 1. Kbh. 1944, S. 24—32).

Lando, Z. D., Dr.

Bank og Børs (Hages Haandbog for Handel og Industri. Bd. 2. Kbh. 1944, S. 1—48).

Lektorer.

Aagesen, Aage, cand. mag.

Geografi for Handelsskoler. Kbh. 1943. 202 S. (s. m. J. Humlum).
Fra Hedegaard til Bysamfund. Træk af Vestjyllands Befolknings-,
Bebyggelses- og Erhvervsgeografi (De danske Heder. Bd. 2. Kbh.
1943, S. 263—98).

Esbjergs Bagland for Importvarer (Esbjerg, by- og erhvervsøkonomi-
ske Oversigter, 1944, Aarg. 4, Nr. 2, S. 1—5).

Om danske Havnes Bagland, belyst ved Kultransporter (Det dan-
ske Marked, 1944, S. 100—16).

Alkjær, Ejler, cand. merc.

Havreholm. Nogle Træk af Havreholm Papirfabriks Udsalgs Hi-
storie. Kbh. 1944. 52 S.

Danske Købmænds Handels-Aktieselskab 1919—44. Kbh. 1944.
100 S.

Jydsk-fynsk Isenkræmmerforening 1894—1944. Aarhus, 1944.
64 S.

De danske Stationsbyer (Det danske Marked, 1943, S. 153—75).
Om Stationsbyernes Erhvervsstruktur og Oplandsforhold (samme-
steds, 1943, S. 217—51).

Købevaner paa det danske Marked (sammesteds, 1944, S. 19—35).

Glimt af Varerne efter Krigen (sammesteds, 1944, S. 73—82).

Butiksopland og Byopland (Danmarks Handels-Tidende, 1944,
Nr. 1, S. 2—11).

Fra Erhvervsraadenes Arbejdsmark (Dansk Reklame, 1944,
S. 50—58).

Artiklerne om Handel m. m. i Nordisk Konversations-Leksikon.
Byernes Oplandsinteresser og Oplandspolitik (Dansk Erhvervsliv
1944. Sønderborg, 1944, S. 23—27).

Banke, Niels, Kontorchef, cand. polit.

Dansk Erhvervsliv. 4. Udg. 2. Opl. Kbh. 1944. 282 S. (Almindelig
Erhvervslære II) (s. m. C. Ulrich Mortensen og K. Vedel-Peter-
sen).

Christiansen, Hans C., Salgschef, cand. merc.

Virksomhedernes Samarbejde (Hages Haandbog for Handel og Industri. Bd. 1. Kbh. 1944, S. 33—48).

Salg og Reklame (sammesteds. Bd. 1. S. 494—570).

Høybye, Poul, Dr. phil.

L'accord en français contemporain. Essai de grammaire descriptive. Kbh. 1944. 328 S. [Disputats].

Franske Tekster til Brug ved den kommercielle Undervisning. Kbh. 1944. 56 S. (s. m. A. Holger Pedersen).

Nyprovençalsk Renæssance (Nationaltidende, 13. Jan. 1944).

H. C. Andersen paa 25 Sprog (sammesteds, 1. Maj 1944).

Jensen, Svend, cand. merc.

Regnskabsanalysens Formaal og Former (Handelsvidenskabeligt Tidsskrift, 1943, Nr. 39/40, S. 66—92).

Loff, Ottomar, cand. merc.

Det danske Kornmarked i Høstaaret 1940—41. Kbh. 1943. 11 S.

Krigstidens Kornordninger (Handelsvidenskabeligt Tidsskrift, 1943, Nr. 39/40, S. 93—128).

Nogle Betragtninger vedrørende Bogføringsundervisningen (Den danske Handelsskole, 1944, Nr. 9, S. 417—21).

Siegler, J. J., Translatør.

Dansk-tysk Ordbog. 2. Udg. (med Tilføjelser). Kbh. 1944. 430 S.

Villadsen, Viggo H., Prokurist, cand. polit.

Beliggenhedslære (Hages Haandbog for Handel og Industri. Bd. 1. Kbh. 1944, S. 125—37).

Rationel Driftsledelse (sammesteds. Bd. 1. 1944, S. 404—93).

Markedsundersøgelser (sammesteds. Bd. 1. 1944, S. 571—86).

Hulkortmaskiner (sammesteds. Bd. 1. 1944, S. 834—40).

Vibæk, Jens, Overlærer, cand. mag.

Handelshistorie for højere Handelsskoler. Kbh. 1943. 188 S.

Den danske Handels Oprindelse og Ælde (Børsen, 25. Jan. 1944).

Den nordiske Handelsperiode (sammesteds, 6. Febr. 1944).

Sølv og Sild (sammesteds, 29. Febr. 1944).

Købmand og Gæst (sammesteds, 14. Marts 1944).

Kongelige Tanker om Danmarks Handel (sammesteds, 27. Marts 1944).

En Købmands-Politiker fra det 17. Aarhundrede (sammesteds, 9. April 1944).

En Adelsmands Tanker om Købmænd (sammesteds, 23. April 1944).

En Storkøbmand giver Struensee gode Raad (sammesteds, 7. Maj 1944).

Dommen om den glimrende Handels Periode (sammesteds, 5. Juni 1944).

Den glimrende Handelsperiodes sidste Dage (sammesteds, 9. Juli 1944).

Den glimrende Handelsperiodes Eftersmæk (sammesteds, 23. Juli 1944).

Bybefolkningen og Liberalismen (Berlingske Tidendes Aftenavis, Kronik, 11. Juli 1944).

Assistenten og Lærere.

Andersen, Svend, Sekretær, cand. polit.

Den monetære Udvikling i Danmark i 1943 (Fagskrift for Bankvæsen, 1944, S. 1—7).

Arröe, Hack, cand. mag.

Matematik. Kbh. 1943. 30 dupl. Bl. (s. m. O. Ingvarsten).

Bak Jensen, T., H. A., Fuldmægtig.

Budgettering indenfor Handel og Industri. Kbh. 1944. 106 S.

Standardisering af Papirformater (Handelsvidenskabeligt Tidsskrift, 1944, Nr. 43/44, S. 42—50).

Brems, Hans, Lektor, cand. polit.

Sammenhængen mellem Pengekapital og Arbejdsløn m. m. (Nationaløkonomisk Tidsskrift, 1944, S. 76—87).

Om Stockholmskolens Begreber og Metoder (Økonomisk tidskrift, 1944, årg. 56, S. 40—55).

Guldbrandsen, B. N., Landsretssagfører.

Ansvarsforsikring (J. Langkilde Larsen: Haandbog i Forsikring. Fredericia, 1944, S. 239—83).

Hansen, Svend H. D., Bankbestyrer.

Kontormaskiner (Hages Haandbog for Handel og Industri. Bd. 1. Kbh. 1944, S. 778—834).

Jensen, Holger, Kontorchef.

Tyveriforsikring (J. Langkilde Larsen: Haandbog i Forsikring. Fredericia, 1944, S. 168—81).

Klarskov Jeppesen, Aage H. D., statsaut. Revisor.

Bankrevision (Fagskrift for Bankvæsen, 1943, Nr. 4, S. 58—65).

Larsen, Holger, Kontorchef, Translatør.

Franske Handelstekster. Kbh. 1944. 84 S. (s. m. A. Holger Pedersen).

Lynge, Erik, Dr.

Markeder. Kbh. 1944. 150 dupl. Bl. (Eksportinstituttets Kompendier 7).

Nogle Bemærkninger til Handelsfunktionernes Systematik (Handelsvidenskabeligt Tidsskrift, 1944, Nr. 43/44, S. 24—41).

Pedersen, A. Holger, Translatør.

Franske Tekster til Brug ved den kommercielle Undervisning. Kbh. 1944. 53 S. (s. m. Poul Høybye).

Franske Handelstekster. Kbh. 1944. 84 S. (s. m. Holger Larsen).